

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА – ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ

Ниш, јул 2026.

САДРЖАЈ

I ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА.....	3
Стандард 4: Квалитет студијског програма.....	3
Стандард 5: Квалитет наставног процеса.....	14
Стандард 7: Квалитет наставника	21
Стандард 8: Квалитет студената	29
Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса.....	36
Стандард 10: Квалитет управљања Депарتمانом за социологију (ДАС) и квалитет ненаставне подршке	42
Стандард 11: Квалитет простора и опреме	51
Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета ...	55
Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета.....	62
Стандард 15. Квалитет докторских студија	70
II ТАБЕЛЕ И ПРИЛОЗИ	75
1. Списак табела и прилога уз Извештај о самовредновању.....	75

I ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

а) Опис

Реализација Студијског програма докторских академских студија социологије започела је акредитацијом Студијског програма 2008. године, настављајући традицију магистарских студија и израде доктората из области социологије на Филозофском факултету Универзитета у Нишу. Садашњи студијски програм акредитован је 2022. године ([уверење број 6 12-00-003 64/ 9 /2021 -03](#) од 1. 2. 2022) . Образовно-научно поље је друштвено-хуманистичке науке, а према листи коју је усвојио Национални савет, научна област је социолошке науке. Студијски програм реализује Департман за социологију.

Филозофски факултет у Нишу има развијене механизме праћења квалитета студијског програма. Одобравање студијског програма, као и његове измене и допуне, одвијају се по јасно дефинисаној формално-правној процедури. Студијски програм који припремају наставници и сарадници Департмана за социологију усваја Веће Департмана, а затим коначни предлог утврђује и одобрава Наставно-научно веће Факултета и прослеђује надлежним телима Универзитета. Научно-стручно веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Нишу разматра предлог програма и своје мишљење упућују Сенату Универзитета који доноси коначну одлуку о усвајању студијског програма, евентуалним изменама и допунама. Измене и допуне студијског програма спроводе се са циљем да се омогући: осавремењивање садржаја програма, повећање изборности и побољшање квалитета увођењем нових изборних предмета, промену распореда предмета по семестрима, промену спецификације предмета.

Наставници и сарадници Департмана за социологију посвећени су развоју, праћењу остварених резултата и осавремењивању студијског програма. У циљу остваривања и одржавања квалитета образовног процеса и усклађености исхода образовања са најновијим достигнућима у социологији и сродним наукама примењују се препоруке екстерних експерата као и Комисије за унапређење квалитета Филозофског факултета која делује унутар истоименог Центра. На нивоу Факултета спроводи се евалуација наставе на свим студијским програмима два пута у току школске године и самоевалуација установе и свих студијских програма сваке треће године.

Циљ студијског програма Докторских академских студија социологије јесте стицање општих способности и специфичних компетенција у научној области социологије које могу допринети развоју науке и критичког мишљења, као и професионалној и

компетентној употреби стечених знања. Савладавањем Студијског програма студент стиче следеће опште компетенције, према дескрипторима исхода учења *Националног оквира квалификација*: способност аутономне реализације научних истраживања, способност саопштавања резултата у научним публикацијама, способност самосталног решавања проблема интеграцијом знања из различитих извора и иновацијом, способност критичког и креативног реаговања на друштвене, научне и етичке проблеме, способност формулације нових и сложених идеја које проширују обим знања; способност тимског научног рада и способност преношења знања на свим нивоима образовања. Савладавањем Студијског програма студент стиче следеће предметно-специфичне компетенције: способност аутономне анализе друштвених феномена на основу експертског владања теоријама и напредним методама истраживања; способност праћења савремених достигнућа у социолошкој науци; способност анализирања трендова развоја савременог друштва; способност стратешког планирања и формулисања пројеката у различитим областима друштвеног живота; способност решавања проблемских ситуација које произилазе из структурне и институционалне међуповезаности различитих области друштвеног деловања; способност координације интеракције и управљања комплексним друштвеним организацијама и способност анализе, евалуације и креирања мера јавних политика. Компетенције стечене савладавањем Студијског програма омогућавају студентима даљи професионални развој у науци (универзитети и истраживачки институти), образовању, привреди (управљање људским ресурсима и организација и координација рада) и јавном сектору (институције државне управе, центри за развој јавних политика).

Имајући у виду стечена знања и способности, свршени студенти Докторских академских студија социологије могу се бавити: а) теоријским, емпиријским и примењеним истраживањима у области друштвених наука у научно-истраживачким и другим организацијама; б) образовно-просветном делатношћу у вишем и високом образовању; в) примењеним, развојним и акцијским истраживањима и консултативном и управном делатношћу у организацијама и установама у различитим областима друштва. Способности које се стичу на овом нивоу студија социологије првенствено се испољавају као способност за самостално вођење оригиналних и релевантних научних истраживања друштвених појава и педагошки рад у преношењу знања и вештина високог нивоа комплексности.

Исходи образовања у оквиру Студијског програма докторских академских студија социологије произилазе из циљева образовања, а заснивају се на исходима учења, односно знањима, вештинама и ставовима као специфично мерљивим достигнућима. Завршетком трећег нивоа студија код студената се развија висок стандард научне компетентности која подразумева:

- темељно познавање одређених социолошких проблема (у складу с властитим интересовањима);
- унапређене способности за коришћење, интерпретирање и критику достигнућа у области социологије и сродних друштвених наука на темељу стечених теоријских и методолошких знања;
- усавршене способности да теоријски и методолошки контекстуализују актуелне

друштvene појаве и процесе;

- оспособљеност за самосталну анализу различитих врста секундарних извора;
- развијена способност за проблематизовање отворених питања у подручју социолошке теорије и методологије друштвених истраживања;
- способност разумевања, објашњавања и предикције кључних питања друштвеног развоја на темељу анализе и истраживања;
- развијено критичко мишљење о процесима и актерима функционисања друштва и друштвених промена;
- оспособљеност за педагошки рад на највишим нивоима образовања у области социологије;
- способности координације и управљања комплексним друштвеним организацијама;
- способност анализе, евалуације и креирања мера јавних политика.

Исходи учења на индивидуалним предметима усаглашени су са исходима учења на студијском програму. Исходи учења се базирају на дескрипторима квалификација за трећи ниво високог образовања у научној области социологија, као и на одговарајућем европском нивоу квалификација. Студијски програм је усклађен са европским стандардима и добром праксом европских високошколских установа. Сагласно општем услову о савремености и међународној усаглашености са савременим светским токовима, Студијски програм докторских академских студија социологије је, у великом проценту (минимум 70%) упоредив и уклађен формално и структурно са седам целокупних програма акредитованих у иностраним високошколским установама.

Усклађеност Студијског програма докторских академских студија социологије са програмима акредитованим у иностраним високошколским установама

Високошколска установа	Web адреса
<i>Faculty of Social Sciences, Nord University, Norway</i> PhD in Sociology	https://www.nord.no/en/Student/study-plans/drgs
<i>Department of Sociology, Universitat Autònoma de Barcelona, Spain</i> PhD in Sociology	https://www.uab.cat/web/postgraduate/phds/all-phd-programmes/general-information/sociology-1345467765430.html?param2=1345671682357
<i>School of Social and Political Sciences, Universität Innsbruck, Austria</i> Doctoral Programme Sociology	https://www.uibk.ac.at/studium/angebot/phd-soziologie/
<i>School of Advanced Social Studies & Fakulteta za medije, Nova Gorica and Ljubljana, Slovenia</i> Ph.D. Programme in Sociology	https://www.fuds.si/en/study/study-programmes/doctoral/sociology/
<i>Oddelek za sociologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru, Slovenia</i> Doktorski program – Sociologija	http://www.ff.um.si/studenti/studijski-programi/tretja-stopnja/sociologija/ http://www.ff.um.si/dotAsset/84999.pdf
<i>Faculty of Social Sciences, Universität Wien, Austria</i>	https://doktorat.univie.ac.at/en/doctoral-phd-programmes/social-sciences/

Doctoral Programme in Social Sciences	
Department of Sociology, London School of Economics and Political Science, UK PhD in Sociology	https://www.lse.ac.uk/study-at-lse/Graduate/degree-programmes-2021/MPhilPhD-Sociology

Докторске студије социологије трају 3 године (180 ЕСПБ). Стручни, академски, односно научни назив који се стиче након завршених студија јесте доктор социолошких наука. Студијским програмом су дефинисани услови за упис студија. Предуслови за упис сваког предмета предвиђени оквирним садржајем сваког предмета посебно. За сваки предмет је исказан број ЕСПБ бодова. Студијски програм обухвата активну наставу (предавања и студијски истраживачки рад) и израду докторске дисертације. Студијски истраживачки рад обухвата све облике наставе који су у функцији непосредног оспособљавања студента за истраживање, писање научних радова и израду докторске дисертације. Бодовна вредност завршног рада је 20 ЕСПБ.

Студијски програм докторских академских студија социологије конципиран је тако да омогућава студентима стицање продубљених теоријских и методолошких знања и истраживачких вештина, као и специјализацију за одређену предметну област социологије кроз велику изборност предмета (50%). Програм садржи, обавезне предмете (један теоријско-методолошки предмет, израду и објављивање научног рада и три предмета који се односе на израду нацрта и истраживање за докторску дисертацију), изборне предмете груписане тако да омогућавају стицање знања из социолошких теорија, методологије друштвених истраживања и посебних социологија и израду и одбрану докторске дисертације. У договору са ментором студент бира са листе понуђених предмета оне предмете који су тематски повезани са темом његове докторске тезе. Студенти могу као изборне предмете одабрати и предмете у оквиру других докторских студија у складу са предметном оријентацијом дисертације, што се утврђује у разговору докторанда са ментором.

Структура и садржај Студијског програма основних докторских студија социологије у складу су са одговарајућим одредбама [Закона о високом образовању](#), [Статута Универзитета у Нишу](#) и [Статута Филозофског факултета у Нишу](#). Полазећи од [Правилника о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма](#) урађен је на нивоу Факултета [Правилник о докторским академским студијама](#) којим су дефинисани облици наставе, организација студија, напредовање студената, упис у вишу годину студија, провера знања и оцењивање студената на испиту, завршни рад и друга питања везана за наставу на Филозофском факултету. Поступак пријаве, израде и одбране докторске дисертације се одређује општим актом високошколске установе ([Правилник о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације](#)).

Анализа структуре Студијског програма докторских академских студија социологије, анализа спецификације наставних предмета као и правила и процедура по којима се реализује настава показује да они испуњавају све нужне стандарде њиховог квалитета:

- Студијски програм садржи све законом предвиђене елементе;
- научно је утемељен и прати савремена достигнућа социологије као науке и професије;
- има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему – образовање студената за професију социолога конципирано је тако да их оспособљава да разумеју и објасне друштво из угла најсавременијих социолошких теорија и знања;
- сврха и улога Студијског програма одговарају комплексности социологије као теоријско-емпиријске и примењене дисциплине;
- циљеви Студијског програма су јасно и експлицитно дефинисани и усклађени су са задацима и циљевима Факултета;
- Студијски програм омогућава стицање општих способности и три групе предметно специфичних компетенција (аналитичких, истраживачких и педагошких); свршени студенти докторских студија социологије стичу способности за самостални, научно-истраживачки рад у социологији и способност за педагошки рад у вишем и високом образовању;
- Студијски програм омогућава задовољавање потреба друштва за обављање висококвалификованих послова из области социолошке експертизе у: а) државним органима; б) сфери привреде – у државним и приватним компанијама; в) институцијама за пружање социјалне заштите; г) културним институцијама; д) политичким партијама; ђ) штампаним и електронским медијима е) образовним институцијама свих нивоа;
- Студијским програмом је тачно дефинисана листа обавезних и изборних предмета, начин реализовања студија (предавања, студијски истраживачки рад) и потребно време за извођење појединих облика наставе; за сваки предмет и за завршни рад (тезу) исказана је бодовна вредност у складу са ЕСПБ, наведени су предуслови за упис појединих предмета, критеријуми и услови преноса бодова, као и остала питања која су важна за извођење студијског програма;
- Студијским програмом су дефинисани, полазећи од европских стандарда: а) услови за упис студија; б) трајање студија; в) услови преласка у наредну годину – остварен одређен број ЕСПБ; г) стицање дипломе –доктор социолошких наука, у складу са *Правилником о листи стручних, академских и научних назива*; д) начин студирања – креирање флексибилног профила професионалне културе кроз избор одређених предмета;
- оцењивање студената заснива се на континуираном праћењу њиховог рада током реализације читавог курса – оцена се састоји од збира поена остварених реализацијом предиспитних обавеза и полагањем испита при чему испуњавањем предиспитних обавеза може да се стекне од 30 до 70 поена; максимални број поена на предмету је 100;
- кадровске потребе за реализацију студијског програма су потпуно задовољене: сви наставници и сарадници запослени су на Филозофском факултету у Нишу са пуним радним временом и испуњавају законски прописане услове за позицију наставника и наставни рад. Укупан број наставника и сарадника довољан је за

реализацију укупног броја часова активне наставе и њихово оптерећење је у оквиру стандарда. Сваки наставник има најмање десет референци из уже научне области из које изводи наставу на студијском програму. Већина наставника испуњава услове за менторство.

- Факултет обезбеђује потребне просторне, техничке, библиотечке, информатичке и људске ресурсе за подршку реализацији докторских академских студија социологије;
- Студијски програм је флексибилан и отворен за иновативне приступе, а развој програма одвија се у складу са законском регулативом, актима Универзитета у Нишу и Филозофског факултета и кроз сарадњу наставника, сарадника, студената и руководства Факултета;
- Студијски програм докторских академских студија социологије конципиран је тако да обезбеђује, с једне стране, ефикасност и рационалност образовног процеса, а, са друге стране, даје широке могућности за запошљавање укључујући и друге високошколске установе у којима докторанди раде као наставници, даље школовање у иностранству, лично и професионално развијање студената, наставак научно-истраживачких делатности.

Усклађеност између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања остварује се тако што су спецификацијом сваког наставног предмета дефинисане методе извођења наставе оријентисане ка учењу студената и систему оцењивања који је заснован на мерењу исхода учења. Наставне методе и поступци провере знања утврђују се у односу на дефинисане исходе. Међузависност предмета одређује се предусловом, односно условљеношћу слушања и полагања појединих предмета. Појединости везане за реализацију наставе, полагање испита и систем оцењивања Филозофски факултет регулише, поред [Статута Факултета](#), и [Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту](#).

Студијски програм докторских академских студија социологије акредитован је за 5 студената чиме се стварају повољни услови за наставу усмерену ка студенту. Обезбеђена је континуирана информисаност и укљученост студената. Силабусом сваког наставног предмета спецификоване су активности студената и број поена које носе. Силабуси су доступни на интернет страници Факултета, а наставници на почетку семестра упознају студенте са садржајем предмета, литературом, начином реализације наставе, предиспитним обавезама, начином оцењивања и вредности бодова за сваку активност. Укупан број поена на предмету укључује поене које студент стиче за различите активности током наставе, извршавањем других предиспитних обавеза (семинарски радови, колоквијуми, истраживачки пројекти) и полагањем испита (писмени, усмени или њихова комбинација). Наставници и сарадници евидентирају и вреднују све активности студената на транспарентан начин, а укупна оцена изражава у којој је мери студент савладао исходе учења својим радом и ангажовањем у току семестра. Број бодова за докторску дисертацију улази у укупан број бодова потребних за завршетак докторских студија. Индивидуални рад са студентима и рад у малим групама ствара потребне предуслове за наставу усмерену ка студенту.

Табела мапирања предмета даје увид у то како су програмски исходи учења на Студијском програму докторских академских студија социологије покривени у оквиру обавезних предмета који су дефинисани програмом.

Табела мапирања предмета

Ниво студија	
Докторске академске студије	СОЦИОЛОГИЈА
Исходи учења студијског програма	Обавезни предмети
- о темељно познавање одређених социолошких проблема (у складу с властитим интересовањима); - о коришћење, интерпретирање и критика достигнућа у области социологије и сродних друштвених наука на темељу стечених теоријских и методолошких знања; - о усавршене способности теоријског и методолошког контекстуализовања актуелних друштвених појава и процеса; - о самостална анализа различитих врста секундарних извора; - о развијена способност за проблематизовање отворених питања у подручју социолошке теорије и методологије друштвених истраживања; - о разумевање, објашњавање и предикција кључних питања друштвеног развоја на темељу анализе и истраживања; - о развијено критичко мишљење о процесима и актерима функционисања друштва и друштвених промена; - о оспособљеност за педагошки рад на највишим нивоима образовања у области социологије; - о координација и управљање комплексним друштвеним организацијама; - о анализа, евалуација и креирања мера јавних политика.	Савремена социологија
	Израда и објављивање рада у научном часопису
	Израда и одбрана нацрта докторске дисертације
	Истраживање за докторску дисертацију 1
	Истраживање за докторску дисертацију 2
	Израда и одбрана докторске дисертације

За сваки предмет утврђен је, према јединственој методологији, број ЕСПБ бодова. Радно оптерећење студената изражено је бројем сати потребних за савладавање програма (који се рачунају по формули $1 \text{ ЕСПБ} = 25\text{--}30$ сати рада) и бројем страница обавезне литературе (обим литературе одређен је у складу са европским стандардом према коме један сат рада не сме да пређе више од 6 страница текста). На пример, за предмет који има вредност 10 ЕСПБ бодова, подразумева се оптерећење студента од 250 до 300 сати рада. То време укључује активности којима наставници директно руководе, самостални рад, припрему за проверу знања и саму проверу знања и друге активности. На пример, уколико је фонд часова предмета – 4 часа предавања и 2 часа студијског истраживачког рада недељно, што чини 60 сати предавања и 30 сати студијског истраживачког рада, односно укупно 90 сати активне наставе у семестру. Преостало време студент ради на припреми за учешће у настави – читању литературе, изради пројеката, презентација и семинарских радова и припреми за проверу знања. Расподелу рада студента можемо да покажемо на примеру предмета Религија и савремени друштвени процеси (10 ЕСПБ): 60 часова предавања и 30 часова студијског истраживачког рада = 90 сати рада; рад на

изради семинарског рада – 30 сати, рад на уџбеничкој и широј литератури –160 сати. То чини укупно 280 сати рада што одговара вредности 10 ЕСПБ бодова.

У циљу обезбеђивања квалитета и контрола радног оптерећења студената спроводи се анализа радног оптерећења студената у односу на ЕСПБ бодове сваког предмета и анализирају резултати анкетања студената (која се спровode сваке године) на питања о радном оптерећењу.

Наставници и студенти упознати су са захтевима које мора да испуни докторска теза. Спецификација предмета дефинише циљеве, очекиване исходе, формалне захтеве, методологију израде тезе, структуру тезе и начин оцењивања. Захтеви које треба да испуни докторска теза, услови и процедуре неопходни за завршетак студија, јасно су утврђени и доступни јавности (укључујући и електронску форму) и усклађени су са циљевима, садржајем и обимом студијског програма, што је ближе одређено *Статутом Факултета*, као и *Правилником о докторским академским студијама* и *Правилником о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације*.

Квантитативни индикатори квалитета студијских програма одређују се и на бази података из службене евиденције: подаци о укупном броју уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне две школске године, број и проценат дипломираних студената у односу на број уписаних у претходне три школске године унутар акредитованог студијског програма, те просечно трајање студија у претходне три школске године ([Табела 4.1](#); [Табела 4.2](#); [Табела 4.3](#)). Подаци приказани у табелама указују на потребу за континуираним радом на иновирању и побољшању студијског програма у циљу смањења просечне дужине студирања. Резултати анкете о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења и анкете о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца пружају увид у могућности побољшања усклађености студијског програма са потребама тржишта рада и професионалног развоја социолога ([Прилог 4.1](#), [Прилог 4.2](#)). Високо вредновање квалитета менторског рада и подршке у објављивању научних радова указује на квалитет наставе на докторским студијама социологије. Истовремено, резултати анкете упућују на потребу за континуираним праћењем развоја социологије у свету и у складу са тим, осавремењивање Студијског програма новим социолошким теоријама и правцима, актуелним истраживачким темама и ажурираним аналитичким алатима.

У оквиру реализације Студијског програма докторских академских студија социологије настоји се да се, кроз различите облике активности, одржи контакт са свршеним студентима и прати њихов професионални развој (учешће свршених студената на научним конференцијама које организује Департман за социологију, сарадња у научном часопису за социологију Факултета). Кроз учешће у раду професионалног удружења социолога Србије и сарадњу са одељењима за социологију на другим универзитетима у Србији и региону, као и другим научним и високошколским установама, прате се трендови на специфичном академском тржишту рада, стиче се увид у професионални положај социолога и потражњу у погледу социолошке експертизе. На основу тога може се закључити да је Студијски програм релевантан за тржиште рада пре свега југоисточне

Србије и делимично централне Србије, а да је потребно даље радити на развијању и иновирању програма у циљу веће запошљивости свршених доктора наука у националним и међународним оквирима.

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
• Усаглашеност циљева и садржаја студијског програма и исхода учења +++ • Циљеви студијског програма усклађени су са циљевима учења +++ • Радно оптерећење студената не прелази максимални оквир +++ • Велики број изборних предмета омогућава студентима изградњу сопственог професионалног и научног профила у складу са интересовањима ++ • Континуирано вредновање предиспитних обавеза пружа наставнику објективнију слику о усвајању исхода учења +++ • Рад се одвија индивидуално и у малим групама и настава је усмерена ка студенту +++ • Међусобна усаглашеност исхода учења и компетенција свршених студената на бази дескриптора квалификација +++ • Систем оцењивања заснован је на мерењу исхода ++ • Висока способност функционалне интеграције знања и вештина +++ • Континуирано осавремењивање студијских програма +++ • Развијени су поступци за праћење квалитета студијског програма ++ • Потпуна доступност информација о завршном раду (тези) +++ • Сва усвојена документа о студијском програму присутна су на званичној интернет страници факултета +++ • Реално је процењен број потенцијалних студената за који је акредитован студијски програми +	• Заинтересованост кандидата за студијски програм ДАС социологије+ • Студије ДАС социологије ретко уписују кандидати који су раније нивое студија завршили на другим универзитетима +++ • Неразвијен систем добављања информација од послодаваца о компетенцијама свршених студената ДАС социологија++ • Недовољно повезаност са свршеним студентима ДАС социологија ++ • Мало учешће студената ДАС социологија у програмима мобилности ++ • Нема интересовања страних студената за студије ДАС социологије на Филозофском факултету +
Могућности	Опасности
• Континуирано увођење нових садржаја у наставни програм у складу са друштвеним променама и научним достигнућима у области	• Мала заинтересованост кандидата за докторске студије са смањеним

+++ • Даље усаглашавање наставних садржаја и компетенција студената+++ • Боља процена броја потенцијалних студената++ • Повећање заступљености примењене социологије у програму ++ • Подстицање студената за учешће у различитим ваннаставним активностима (научним конференцијама, трибинама, летњим школама) ++ • Израда плана мера које би допринеле скраћењу дужине студирања ++ • Узимање у обзир промена на тржишту рада у институцијама високог образовања и науке, приликом будућих промена студијских програма ++ • Интензивирање сарадње са професионалним удружењима социолога и другим одељењима за социологију у Србији и иностранству ++ • Праћење професионалне каријере доктора социолошких наука ++ • Јачање континуиране сарадње са свршеним студентима +++ • Подстицање студената да објављују своје радове настале током докторских студија ++ • Подстицање студената за учешће у програмима мобилности ++	могућностима запошљавања ++ • Недовољна мотивисаност студената да искажу своја мишљења о квалитету студијских програма ++ • Опadaње интересовања за друштвене науке у целини • Додатно оптерећење наставног особља административним пословима + • Незаинтересованост одређеног дела наставног особља на пољу унапређења квалитета наставе + • Незаинтересованост студената за мобилност ++ • Недовољна логистичка и финансијска подршка програмима мобилности студената +
---	---

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

На темељу анализе Студијског програма докторских академских студија социологије на Филозофском факултету у Нишу, може се констатовати да Студијски програм испуњава стандард 4, али и да постоје могућности за побољшање квалитета, посебно имајући у виду да за то постоје кадровске, техничке, организационе и друге могућности. У наредном периоду, активности би требало усмерити на:

- континуирано осавремењивање садржаја студијског програма новим достигнућима у области социолошке теорије;
- континуирано праћење најновијих достигнућа у области методологије друштвених истраживања и осавремењивање наставе увођењем нових аналитичких алата;
- континуирано праћење, анализа и унапређивање квалитета наставе и развој општих и предметно-специфичних компетенција студената;
- подстицање студената на различите облике активности којима би стицали практична искуства и развијали своје научно-истраживачке компетенције (у

оквиру и изван наставног процеса као што је учешће на конференцијама и летњим школама, објављивање у часописима, мобилност);

- континуирано усавршавање наставног кадра;
- популаризацију докторских студија социологије међу потенцијалним кандидатима на Универзитету у Нишу и другим универзитетским центрима
- примену напредних дигиталних технологија у настави.

Показатељи и прилози за стандард 4:

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

а) Опис

Настава на Студијском програму докторских академских студија социологије у потпуности је усклађена са стратешким документима Универзитета у Нишу и Филозофског факултета у домену квалитета ([Стратегија обезбеђења квалитета Универзитета у Нишу, 2007](#); [Стратегија обезбеђења квалитета, 2020](#)), са нормативима Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у образовању и Факултета као и вишегодишњим добрим академским праксама усмереним на унапређење и контролу квалитета наставе на Филозофском факултету у Нишу и другим референтним институцијама високог образовања.

Организација студија, напредовање студената, упис у вишу годину студија, облици наставе, провера знања и оцењивање студената на испиту, завршни рад и друга питања везана за наставу на ДАС социологије дефинисана су [Правилником о докторским академским студијама Филозофског факултета у Нишу](#).

Настава на студијском програму је организована у складу са планом и распоредом наставе (предавања, консултативна настава, менторски рад) који су усклађени са потребама и студената и објављени пре почетка одговарајућег семестра ([Прилог 5.2](#)). При том, план реализације појединих часова у периоду када је највеће оптерећење студента у погледу предиспитних обавеза, подешава се према могућностима студената. На пример, термини часова предвиђени за предају, презентацију и/или дискусију окончане предиспитне обавезе прилагођавају се оптималним могућностима студената да ваљано и на време реализују активности кроз које се обавља провера стечених компетенција. Велика помоћ у томе су онлајн платформе за комуникацију са студентима, које се понекад користе и за ванредну подршку студентима за реализацију предиспитних обавеза, додатне консултације и подршку.

Подразумевајуће је да се пре почетка сваког семестра, на седницама Департмана за социологију проверава се покривеност наставе расположивим компетентним академским кадром, када се и утврђује коначни план извођења наставе и распоређивање наставника и сарадника на поједине предмете ([Прилог 5.2.2. План извођења наставе и распоређивања наставника и сарадника на студијским програмима свих нивоа студија Филозофског факултета Универзитета у Нишу у академској 2025/2026. у пролећном семестру](#)). У посматраном периоду, настава је у потпуности реализована кадровским капацитетима из матичне установе. Веће Департмана редовно прати реализацију плана наставе, при чему се на редовним седницама се решавају евентуални проблеми у

реализацији наставе. На пример, у референтном периоду Департман је остао без два предавача, па је на једном предмету ангажован наставник са другог департмана који одговарајућим компетенцијама може преузети предмет, док је други покривен сопственим кадром. Од термина претходне евалуације студијског програма нису уочена значајнија одступања од првобитног плана рада и распореда часова (са изузетком периода прекида наставе услед блокада, због чега је настава реализована према плану надокнаде наставе).

Настава на ДАС социологије се изводи кроз различите облике наставе: предавања, студијски истраживачки рад студената, уз који је предвиђена допунска настава у виду индивидуалног рада са студентом. У зависности о ком предмету је реч, обављају га предметни наставник, ментор на изради докторске тезе, ментор при писању научног рада или методолог, који се према потреби укључује у подршку. Како је последњих година мали број уписаних студената на ДАС социологија (најчешће двоје или троје студената), настава се готово у потпуности индивидуализује кроз менторски систем наставе, што омогућава да се кроз добро планиран структурисани индивидуализовани план менторске наставе за сваког студента постигну одлични ефекти у њиховом напредовању. Такав рад показао је низ предности у односу на класична предавања у погледу развијања академске самосталности и истраживачких компетенција студената. Таква настава је изразито интерактивна и подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања. Притом, већина наставника је истраживачки оријентисана (треба подсетити да у оквиру матичне установе постоји Центар за социолошка истраживања), тако да настава осим теоријских знања укључује и резултате емпиријских истраживања и примере из праксе.

Настава на програму Докторских академских студија социологије одвија се према акредитованом студијском програму из 2022. године који је ревидиран у односу на претходни. Наиме, на програму се настава реализује кроз 13 предмета: шест обавезних предмета и седам изборних предмета (распоређених у пет група изборних предмета). Обавезни предмети обухватају један опште теоријски предмет (Савремена социологија) и предмете који се тичу саме припреме за израду докторске дисертације, укључујући и израду и одбрану саме докторске дисертације. У групи обавезних предмета налази се и Израда и објављивање рада у научном часопису чиме се студенти ДАС подстичу на самостални истраживачки рад како би напредовали у студирању. Изборни предмети из групе 1 тичу се општетеоријских предмета (Историја социјалних теорија, Класичне социолошке теорије, Социологија развоја - теорије и проблеми), док изборни предмети из групе 3 покривају методолошке предмете (Методологија друштвених наука, Мултиваријантна анализа у социологији, Методологија квалитативних истраживања). Студенти из обе групе бирају по један предмет. Остали изборни предмети се бирају из велике групе изборних предмета (која садржи укупно 18. предмета) и односе се на специфичне социолошке области, што омогућава продубљивање знања о социолошким проблемима за које студенти искажу интересовање, односно на које се односе њихове докторске тезе. Рад на докторској тези почиње у четвртм семестру студија, Израдом и одбраном нацрта докторске дисертације, за коју студенти добијају одговарајућу менторску подршку од изабраног наставника и наставника методолошких предмета,

окончавају се докторске студије. Садржај и план студијског истраживачког рада у оквиру предмета који се односе на наведену и остале фазе израде докторске тезе су јасно и експлицитно дефинисани силабусима предмета (садржај студијског истраживачког рада је еквивалентан са садржајем предмета, а исход учења је завршен одговарајући део докторске тезе). Нешто мање експлицитно су дефинисани садржај и план студијског истраживачког рада у оквиру осталих предмета.

Садржаји сваког појединачног предмета, као и коришћене методе наставе и оцењивања, на студијском програму ДАС Социологија, конкретизовани су силабусима који садрже поред основних података о предмету (назив, година, број ЕСПБ бодова, услови) и података о наставницима на предмету још и а) циљеве и исходе предмета; б) садржај и структуру предмета; в) начин организације наставе; г) основне наставне методе; д) начин оцењивања на предмету; ђ) обавезну и допунску литературу. Силабуси свих наставних предмета доступни су на Интернет страници Филозофског факултета преко линкова појединачних студијских програма ([Силабуси предмета разврстани по годинама студија](#)). Поред тога, на почетку семестра, сви предметни наставници су у обавези да студентима, на првим часовима предавања учине доступним и детаљније образложе план рада на предмету.

Увид у силабусе појединачних предмета омогућава да се процени усклађеност циљева и исхода предмета са методама наставе и оцењивања. Такође, доступност силабуса омогућава да колеге на Департману међусобно евалуирају планове рада и начин реализације наставе, предлажу извесне допуне или промене садржаја и тако систематски унапређују квалитет наставног процеса.

Увид у силабусе и програм студија показује да су они усклађени са исходима студија (према Стандарду 4), према којима су студенти са окончаним ДАС социологије, између осталих, стекли следеће групе компетенција: а) Способност аутономног научно-истраживачког рада у области социологије, што укључује и висок степен аутономије у стицању знања и потпуно овладавање процесом учења и усавршавања у ужој научној области, као и способност представљања резултата истраживања употребом различитих техника како стручној тако и широј публици; б) Способност решавања проблемских ситуација и иновације у стручном и академском раду у комплексним ситуацијама, интеграцијом знања из различитих извора; в) Способност стратешког планирања у различитим областима друштвеног живота, заснованог на критичкој анализи структурних услова, процеса и актера функционисања друштва и друштвених промена.

Треба истаћи да је усклађеност исхода и наставних метода је у највећој мери постигнута у односу на исход дефинисан као „способност аутономног научно-истраживачког рада“ . Међутим, није увек најјаснија повезаност наставних метода са исходима учења који се односе на исходе који се односе на способност решавања проблемских ситуација и способност стратешког планирања у различитим областима друштвеног живота, на чему свакако треба инсистирати ради даљег унапређења наставног процеса.

Премда формат силабуса углавном не омогућава потпуни и експлицитни приказ повезаност метода оцењивања са појединим исходима учења, наставницима је

препоручено да на почетку наставе детаљно информишу студенте о томе као и о да додатно прецизирају критеријуме оцењивања. Оцењивање је писано (реализује се кроз тестове знања и разумевања, презентације, дневника посматрања и анализе конкретног друштвеног проблема, извештаје и есеје кроз које су представљени резултати анализа и евалуација мера јавних политика, израду нацрта и резултати спровођења истраживања одговарајућом истраживачком методом) и усмено, организовано најчешће кроз завршни испит. Оцена изражава укупан успех студената у различитим формама провере знања, које у различитој сразмери учествују у укупној оцени.

Докторске академске студије социологије се окончавају завршним радом – докторском дисертацијом, кроз чију израду се постижу исходи учења који су врло прецизно дефинисани спецификацијом завршног рада ([Израда и одбрана докторске дисертације](#)). Спецификација подразумева читав низ критеријума на основу којих се оцењује квалитет рада, као и сама одбрана рада, те сматрамо да је некадашњи недостатак у погледу недовољне конкретизације активности у оквиру завршног рада у претходној акредитацији програма углавном отклоњен.

Праћење и обезбеђивање квалитета наставног процеса у оквиру Студијског програма ДАС социологија се обавља на редовним седницама Већа Департмана за социологију, конструктивним међусобним подстицајем колега на Департману, редовном комуникацијом са Већем докторских студија на нивоу Филозофског факултета, одговорима на захтеве Комисије за обезбеђење квалитета на нивоу факултета и периодичним Извештајима о раду који се упућују управи Факултета ([Прилог 5.3.2. Извештај о раду за 2025. годину](#)). Такође, матична установа и Департман за социологију подстиче наставнике и сараднике на унапређење стручних компетенција кроз подстицање стручног и научног усавршавања, учешћа на научним скуповима, кроз подршку за конкурисање за пројекте и избором, пажљивом селекцијом на радна места сарадника и наставника. У истој функцији су, нарочито када је у питању научни подмладак, организовање округлих столова и научних скупова, промоција књига и слично. Поменуте активности, као и низ других доприносе развијању механизма не само контроле квалитета, него и подстицаја за развој компетенција наставника у функцији реализације наставног процеса високог квалитета. Значајан механизам обезбеђења квалитета наставе представља и низ одредби норматива ([Прилог 5.3.1 Ближи критеријуми за избор у звања наставника на Универзитету у Нишу, 2020](#)) који уређују начин избора у наставничка звања, подстичући стицања активних компетенција наставника и сарадника, укључујући и константно позитивно вредновање квалитета наставе у студентској евалуацији.

Једна од форми евалуације која се систематски спроводи је студентска евалуација квалитета студијских програма на Филозофском факултету у Нишу. У области квалитета наставног процеса студенти су у најновијој евалуацији веома високо оценили допринос наставе развоју критичког мишљења ($M = 4.86$), као и развој комуникационих вештина, етичности, тимског рада и истраживачких метода. Просечна оцена компетенција (4.7) потврђује да студенти високо вреднују стечено образовање. Међутим, резултати студентске евалуације указали су на проблеме који се односе на повезаност студијског

програма и наставе са праксом. Тако, квалитет праксе ($M = 3.18$), повезаност теорије и праксе ($M = 3.05$) и усклађеност са тржиштем рада ($M = 3.14$), оцењени су значајно нижим оценама Прилог 5.1 ([Извештај о самовредновању квалитета студијских програма на Филозофском факултету у Нишу - дипломирани студенти, 2025/2026](#)). Премда је мали број свршених студената докторских студија учествовало у овој евалуацији, сматрамо да у овом делу има простора за побољшање квалитета наставе на свим нивоима студија, укључујући Докторске академске студије социологије. Оваква околност упућује да је лицима која су стекла диплому доктор социологије битно сужен простор у домену ангажовања на пословима изван академије.

6) SWOT анализа елемената стандарда 5

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
- Наставници и сарадници са Департмана за социологију имају висок степен научно-стручне и методичке компетентности за квалитетно извођење наставе +++ - Готово потпуна покривеност наставе сопственим кадровским потенцијалом +++ - Информације о студијским програмима и плановима, као и о терминима и плановима реализације наставе (укључујући распоред часова, распоред полагања испита и термине консултација наставника и сарадника), доступне су и редовно ажуриране +++ - Јасно дефинисани циљеви и исходи предмета +++ - Употреба разноврсних метода наставног рада које су углавном добро усаглашене са исходима учења ++ - Редовно и систематско праћење реализације наставе и предузимање активности на корекцији уочених недостатака +++ - Редовна евалуација релевантних аспеката наставног процеса +++	- Недовољно јасно дефинисане наставне методе којима се развијају компетенције „способност решавања проблемских ситуација“ и „способност стратешког планирања у различитим областима друштвеног живота“, предвиђени стандардом о исходима студија ++ - Знатно мања усмереност наставе на практичну употребу стечених знања ++
Могућности	Опасности
- Филозофски факултет у Нишу има значајни кадровски и организациони капацитет за континуирано и систематско методичко усавршавање наставника и сарадника +++ - Постоје велике могућности индивидуализације професионалних профила студената кроз изборне предмете	- Све мањи броја уписаних студената услед неповољних трендова у запошљавању, због недовољно препознате социолошке експертизе ++ - Недовољно развијање компетенција студената које би повећале компаративну предност доктора социологије на

које се нуде на другим департаментама +++ • Солидна опремљеност учионица савременим средствима за рад и за иновирање наставних метода ++ • Добра институционализована сарадња и умреженост Филозофског факултета са сродним институцијама у земљи и региону +++ • Солидна опремљеност библиотеке и приступ електронским ресурсима +++ • Успостављена сарадња Филозофског факултета са многобројним институцијама у Нишу и региону ++ • Потенцијал да се наставни садржаји унапреде кроз корекцију плана и програма на основу резултата екстерне анализе квалитета компетенција социолога +++	ванакадемском тржишту рада ++
---	-------------------------------

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета Докторских академских студија социологије у оквиру Стандарда 5

Премда се може констатовати да Депарман за социологију и Филозофски факултет Универзитета у Нишу испуњавају све критеријуме Стандарда 5 за реализацију програма ДАС социологије, потребно је додатно радити на унапређењу квалитета рада у свим доменима и нарочито у погледу квалитета наставе, а у складу са слабостима и могућностима приказаним у SWOT анализи. Утолико, могло би се издвојити неколико најважнијих активности у циљу унапређења квалитета наставе: 1) додатно експлицирати наставне методе којима се развијају компетенције „способност решавања проблемских ситуација“ и „способност стратешког планирања у различитим областима друштвеног живота“, што јесте неспорно захтеван задатак који предстоји у следећој акредитацији програма; 2) настојати да се боље повежу садржаји теоријске наставе са практичним знањима која ће омогућити продор свршених студената доктора социологије на тржиште рада ван академије; 3) у вези с претходним квалитет наставног процеса се може даље унапредити спровођењем истраживања за потребе израде докторске тезе у оквиру различитих институција које могу бити потенцијални послодавци ДАС студентима, што је није ретка пракса на европским универзитетима. Такав облик сарадње би требало увести у уговоре са ванакадемским институцијама, потенцијалним послодавцима за социологе, као што су привредна предузећа, Национална служба за запошљавање, установе социјалне и здравствене заштите, институције културе, локалне самоуправе... Тиме би се допринело својеврсној промоцији квалификација доктораната на студијском програму ДАС социологија и уопште социолошке експертизе.

Показатељи и прилози за стандард 5:

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Стандард 7: Квалитет наставника

Квалитет наставе на Департману за социологију остварује се адекватном селекцијом (поштовањем критеријума избора) и подстицањем професионалног развоја наставника задужених за реализацију наставе на Докторским академским студијама социологије. Наставу на Докторским академским студијама социологије реализује наставно особље са потребним научним и стручним квалификацијама.

а) Опис

Квалитет наставника је значајна компонента квалитета наставе, тако да су бројне активности усмерене ка обезбеђивању компетентног наставног кадра за њену реализацију на Докторским академским студијама социологије.

Приликом избора и заснивања радног односа наставника, поштују се све прописане процедуре регулисане [Законом о високом образовању](#), [Препорукама Националног савета за високо образовање](#) и другим донетим документима као што су [Правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача](#) („Службени гласник Републике Србије“, бр. 24/2016 и 21/2017.) који су донети на националном нивоу и обавезујући су за све факултете.

У реализацији процедуре избора наставника на Департману за социологију поштују се и одбредбе правних аката донетих на нивоу Универзитета у Нишу и Филозофског факултета. Реч је о следећим правним актима:

Приликом избора наставника на Департману за социологију поштује се устаљена факултетска процедура, као и критеријуми за избор у звања дефинисани, [Ближим критеријумима за избор у звања наставника Универзитета у Нишу](#), [Правилником о избору у звања наставника и сарадника Филозофског факултета у Нишу](#), [Правилником о допунском раду наставника](#) и другим релевантним актима.

Наведени критеријуми приликом избора наставника предмет су сталног критичког преиспитивања, измене и повременог модификовања ради подстицања наставног кадра на развој личних потенцијала и остваривање научних резултата високог ранга. Квантификација научноистраживачких резултата за друштвено-хуманистичке науке који се узимају у обзир приликом избора наставника и сарадника врши се сходно одредбама у том тренутку актуелног Правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача („Службени гласник Републике Србије“, бр. 24/2016 и 21/2017). Наведени документи су јавни и доступни оци стручне и шире јавности, поступци и услови за избор наставника подложни су периодичној измени и усклађивању.

[Правилником о стандардима и поступцима обезбеђења квалитета](#) дефинисани су поступци обезбеђивања квалитета у погледу научних и стручних, педагошких и личних компетенција наставника, а који обухватају: вођење адекватне кадровске политике, прецизно дефинисање и поштовање критеријума за избор наставника ([Правилник о избору наставника и сарадника](#)), систематско праћење и подстицање

научноистраживачког и стручног рада и развијање и усавршавање педагошких и методичких компетенција наставника.

Квалитет наставника на Докторским академским студијама социологије обезбеђује се континуираним планирањем и јавним поступком избора наставника ради провере њиховог квалитета. Фазе (и поступци) кроз које пролазе кандидати приликом избора у звање и заснивање радног односа јавне су и отворене, доступне и подложне испитивању, праћењу и провери стручне и шире јавности. Током процедуре избора поштују се прописани услови и поступци оцењивања научноистраживачке и педагошке активности и компетентности наставника. У складу са Законом вреднују се сва четири аспекта рада наставника – резултати научноистраживачког рада (сходно звању), ангажовање у развоју наставе и делатности Факултета, резултати педагошког рада наставника или сарадника, и за наставнике, резултати у обезбеђивању научно-наставног подмлатка на Факултету. Индикатори квалитета сваког од ових аспеката јасно су спецификовани Правилником о избору наставника и сарадника Филозофског факултета у Нишу. О испуњености услова за избор академска и шира јавност може се информисати увидом у *Извештаје* којим се наставници предлажу за избор у звања, а који су доступни на Интернет страници Факултета (<https://www.filfak.ni.ac.rs/izbor-u-zvanja>). Поред ове врсте увида, јавност се може упознати преко странице Факултета и о другим активностима везаним за изборну процедуру наставника, као што су подаци о приступним предавањима (уведеним од 2018. године, <https://www.filfak.ni.ac.rs/pristupna-predavanja>) за кандидате који се по први пут бирају у наставничка звања, којим се посебно вреднују педагошке способности и смисао за наставни рад кандидата за избор у наставничко звање.

Студијски програм Докторских академских студија социологије реализују 13 наставника (1 професор емеритус, 7 наставника у звању редовног професора, 2 наставника у звању ванредног професора и 3 наставника у звању доцента, избор једног наставника у звање доцента је у току)¹ са Департмана за социологију, а за један изборни предмет наставник са другог департмана Филозофског факултета у Нишу (*Табела 7.1 Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи*). На студијском програму Докторских академских студија социологије 9 наставника испуњава услове за ментора приликом израде докторских дисертација кандидата (*Листа ментора према тренутно важећим стандардима који се односе на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно уметничког поља*). Број наставника одговара потребама студијског програма и усклађен је са бројем предмета и бројем часова на тим предметима. Листа предавача и ментора се иновира у складу са постизањем услова за извођење наставе или менторство на докторским студијама појединих колега. Примењује се [Правилник о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача](#) из 2017.

¹ Наведени наставници чине актуелни кадар који је ангажован на реализацији докторских студија. Потребно је напоменути још да је од последње акредитације до израде овог извештаја било промена у наставничком кадру, тј. да је један део наставника у међувремену пензионисан.

Године ("Сл. Гласник РС", бр. 24/2016, 21/2017 и 38/2017), Правилник о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације, од 04.06. 2018.године који је усвојио Сенат Универзитета у Нишу и Сл. Гласник бр 88, 29. септембар 2017. године (за наставника на докторским студијама у пољу друштвено хуманистичких наука, неопходан минимум је 12 бодова у последњих десет година у категоријама М11, М12, М13, М14, М21, М22, М23, М24, М31,М32,М33, М34 и М51, за ментора - поље друштвено-хуманистичких наука – у претходних десет година остварена најмање 24 бода, и то: 1. најмање 4 бода за рад у часопису са листа SSCI или SCIE, SCI или SCIE, ERIH, HEINONLINE, ECOLIBRI и EconLit или у часопису категорије М24 и 2. најмање 20 бодова за радове у категоријама: М11, М12, М13, М14, М21, М22, М23, М24, М31, М32, М33, М34 и М51. (Радови у категоријама: М31; М32; М33 и М34 доносе највише 20% потребних бодова.

Структура наставног особља према звањима на Департману за социологију доступна је на адреси: <https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje>.

Научне и стручне квалификације наставника на Докторским академским студијама социологије одговарају образовно-научној области и нивоу њихових задужења. Сваки наставник има најмање десет референци из уже научне области из које изводи наставу на студијском програму. Подаци о наставницима (CV, избори у звања, референце) доступни су јавности на Интернет страници факултета, а саставни део ових података чини и *Књига наставника*, односно научне и стручне квалификације наставника. Профилом сваког наставника на страници факултета обухваћен је и комплетан списак публикованих референци наставника до кога се долази линком који води ка апликацији НПАО – Научне публикација и уметничке референце академског особља Универзитета у Нишу (на пример, <https://npao.ni.ac.rs/filozofski-fakultet/290-milos-jovanovic/290-milos-jovanovic>).

Праћење и оцењивање квалитета научноистраживачке и стручне активности наставника и сарадника на Докторским академским студијама социологије врши се редовно у поступцима њиховог избора и именовања, где се посебно вреднују резултати научног и истраживачког рада наставника, у складу са одговарајућим прописима и актима Факултета. Праћење квалитета остварује се и преко обавезе наставника да крајем године подносе извештаје о научном и стручном усавршавању који се разматрају и усвајају на седници Департмана за социологију и седници Наставно-научног већа. Наставници дају свој допринос и у погледу стручног усавршавања. Они су били иницијатори, учесници или реализатори различитих програма усавршавања наставника, а ради развијања сопствене педагошке и дидактичко-методичке компетентности похађали су курсеве, радионице, округле столове, трибине, предавања и друге видове обука организованих унутар Факултета, Универзитета или других научних и стручних база са којима Факултет и његови запослени сарађују.

Компетентност наставника на Докторским академским студијама социологије утврђује се и прати и на основу других показатеља. Значајно је споменути и учешће наставника на научноистраживачким пројектима, на којима постижу запажене резултате.

Наставници на Докторским академским студијама социологије су ангажовани на пројекту: *Социо културни аспекти демографске реродукције у југоисточној Србији и могућности изградње пронаталитетске националне стратегије*, Огранак САНУ у Нишу, 0-19-17 (руководилац пројекта проф. емеритус Љубиша Митровић). Наставници који су учествовали и учествују у реализацији овог пројекта су: проф. др Наталија Јовановић, проф. др Данијела Гавриловић, проф. др Сузана Марковић Крстић, проф. др Лела Милошевић Радуловић, доц. др Гордана Стојић и доц. др Јелена Петковић. Сви наставници и сарадници учествовали су на интерним пројектима који се низ година спроводе на Филозофском факултету и учествују тренутно на интерном пројекту који се реализује на Департману за социологију под називом „Социологија, наука, настава и тржиште рада у сусрет 55. годишњици рада Филозофског факултета Универзитета у Нишу“ (руководилац проф. др Јелена Божиловић Љупковић).

Значајно је и учешће наставника на међународно финансираним истраживачким или развојним пројектима у области образовања и науке. Наставницу су чланови националних и страних социолошких удружења. Учествоју у раду редакција социолошких часописа, рецензирају монографије и текстове за угледне часописе.

Наставници на Докторским академским студијама социологије учествовали су на бројним међународним и домаћим научним конференцијама, научним и стручним скуповима (опширније Професионално и стручно усавршавање наставника [Извештај о раду Филозофског факултета за 2025. годину](#)). Учесће наставника на националним и интернационалним скуповима, као и публикавање радова у домаћим и страним референтним часописима показатељи су квалитета наставног кадра на Докторским академским студијама социологије. Листа публикованих радова наставника и сарадника Департмана за социологију за период даје увид у њихово континуирано персонално инвестирање у професионални развој, надоградњу постојећих и стицање нових компетенција неопходних за унапређивање квалитета наставног рада.

Наставници константно развијају своје компетенције и оспособљавају се за виши ниво планирања, организовања, вођења и контроле наставног процеса, овладавања интерактивним методама наставног рада, праћења и оцењивања рада и напредовања студената, као и за унапређивање примене најсавременијих информационо-комуникационих и дидактичких средстава у наставном раду. Процена квалитета педагошких и дидактичко-методичких способности наставника редовно се остварује у поступцима њиховог избора и именовања у звања, где се посебно евалуирају: допринос кандидата развоју наставе и других делатности Факултета, резултати њиховог педагошког рада и резултати постигнути у обезбеђивању и развоју научно-наставног подмлатка. Студентски парламент даје своју оцену педагошког рада наставника, која је значајан део изборне процедуре. Редовно праћење и процењивање педагошког рада наставника врши се и кроз редовне студентске евалуације крајем сваког семестра током академске године. Извештаји о квалитету педагошког рада наставника који проистичу из ових евалуација показују да је овај сегмент међу студентима, на пример, током последње евалуације добио високу оцену у односу на све испитиване индикаторе и за све наставнике који реализују наставу на Докторским академским студијама

социологије. Резултати студентских евалуација указују на висок ниво педагошке оспособљености, као и дидактичке и методичке компетентности наставног кадра на Департману за социологију.

На Докторским академским студијама социологије оцењују се и други елементи педагошког рада наставника дефинисани Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета, као што је ангажман наставника у ваннаставним активностима, стручним пројектима, учешће у развијању и осавремењивању постојећих силабуса на студијским програмима, конципирање и креирање нових силабуса наставних предмета. Наставници на Докторским академским студијама социологије учествовали су у различитим активностима којима се унапређује њихов педагошки и научно-истраживачки рад: научна и стручна предавања, јавне трибине, округли столови, свечане академије, предавања по позиву, семинари, стручне конференције, истраживачки и развојни пројекти. Напредовању у овом погледу допринели су и различити споразуми и протоколи о сарадњи између Филозофског факултета и академског особља са различитим професионалним удружењима и организацијама којима је главни циљ покретање заједничких пројеката.

Научно и стручно усавршавање наставника на Докторским академским студијама социологије делом се финансира средствима Факултета, према утврђеном плану ([Годишњи план рада Филозофског факултета за 2026](#)). Финансијским планом који се усваја на Наставно-научном већу обухваћен је тачан износ средстава који се наставницима одобрава за усавршавање и који им је у току једне календарске године на располагању. По обављеном усавршавању не дужем од пет дана запослени има обавезу подношења писменог извештаја Финансијској служби Филозофског факултета, а у случају студијског боравка дужег од пет дана запослени подноси детаљан извештај на усвајање Наставно-научном већу. Финансијским извештајем за претходну годину документује се износ средстава утрошен на стручна усавршавања наставника на Департману за социологију. Обезбеђује се и део финансијских средстава за школарине студентима докторских студија запослених у звањима сарадника (који студирају изван Факултета) или ослобађање од школарине сарадника који студирају на Филозофском факултету. Финансијски извештаји указују на то да обим ових средстава није довољан и сразмеран потребама за усавршавање наставника. У том смислу, неопходна су већа финансијска улагања ради постизања високог квалитета наставника и унапређења квалитета наставе на Докторским академским студијама социологије.

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
Услови избора наставника и сарадника прецизно су одређени (у складу са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање), а целокупан поступак избора	Недовољна, често ограничена финансијска средства за континуирано усавршавање наставника у иностранству која зависе од

доступан је јавности. +++ • Наставни кадар, према броју и квалитету, усклађен је са потребама реализације наставних и научних активности на студијском програму Докторских академских студија социологије. +++ • Наставу изводе компетентни, педагошки, дидактички и методички оспособљени наставници с одговарајућим академским референцама. +++ • Јасно дефинисана политика праћења квалитета наставника, праћење и вредновање истраживачких и педагошких способности наставника. +++ • Наставници објављују радове у реномираним међународним часописима. +++ • Стална дугорочна политика селекције наставника +++ • Присутна је тежња наставника ка сталном побољшању научне, стручне и методичке компетентности. +++ • Перманентна едукација и усавршавање наставника +++ • Уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника. +++ • Учешће у домаћим и међународним пројектима и програмима мобилности наставника. +++ • Резултати и активности наставника у образовним и развојним пројектима међународног карактера. +++ • Повезаност наставника са различитим професионалним удружењима на реализацији заједничких или сопствених пројеката. ++	оснивача. +++ • Критеријуми за избор у звања наставника често се мењају. +++ • Могућа необјективност студената у процени педагошког рада наставника услед сумње у анонимност анкетања. ++ • Отежани услови објављивања радова у иностраним научним часописима усле појачане комерцијализације процеса објављивања
Могућности	Опасности
• Наставници на Докторским академским студијама социологије имају могућности за мобилност и студијска путовања у циљу	• Преоптерећеност неких наставника часовима и другим активностима онемогућава адекватно научно и стручно

стручног усавршавања и сарадње на пројектима са колегама са сродних студијских програма у земљи и иностранству. +++ • Интензивирање већ успостављене регионалне повезаности и сарадње Департмана за социологију Филозофског факултета у Нишу са сродним студијским програмима у циљу побољшања квалитета наставе. +++ • Интензивније усавршавање наставника у иностранству. +++ • Укључивање младих мастера и доктора наука из дијаспоре који раде у струци у програме сарадње и размене. ++	усавршавање. ++ • Незадовољавајућа економска ситуација и недовољан прилив средстава од оснивача која би се усмерила ка научном и стручном усавршавању наставника. ++ • Недоступност фондова Европске Уније за усавршавања наставника у дужем временском периоду (3 месеца, 6 месеци). ++ • Део наставника, због специфичности научне области и малог броја референтних међународних часописа, објективно није у могућности да публикује радове, посебно у оним признатим на светским листама што их онемогућава у напредовању у виша звања. ++
---	---

в) Предлог мера и активности за унапређивање квалитета стандарда 7:

- (1) Осмишљавање и спровођење активности у чијем би средишту били иновативни модели универзитетске наставе, који би омогућили веће учешће студената, односно виши ниво слободе за исказивање креативности и критичког мишљења.
- (2) Спровођење активности које би дале потпунији увид у педагошко и методичко деловање сваког наставника (пored утврђених редовних анкетирања студената).
- (3) Самовредновање наставника, процена очекивања студената на почетку и на крају курса, вредновање од стране колега, анкетирање студената Докторских академских студија социологије,
- (4) Унапређивање квалитета наставника путем интензивирања размене искустава наставника и сарадника из сличних институција у земљи и иностранству.
- (5) Планско, систематско и континуирано унапређивање квалитета научних радова наставника.
- (6) Подстицање наставника Департмана за социологију на конкурисање за пројекте Европске уније (ХОРИСОН, ЕРАСМУС) и друге међународне и националне пројекте.
- (7) Ангажовање на проналажењу додатних извора финансирања усавршавања и научноистраживачког рада наставника Департмана за социологију.

Показатељи и прилози за стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује се селекцијом кандидата приликом уписа на Факултет, јавно и у складу са прописима, праћењем и оцењивањем рада студената током наставе, проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената, као и предузимањем адекватних мера, уколико је то неопходно.

а) Опис

У циљу обезбеђивања квалитета студената, Департман за социологију студентима свих нивоа студија (основне, мастер и докторске студије) обезбеђује све релевантне информације које се тичу структуре, циљева и исхода студијских програма. Информације о Докторским академским студијама – структура студијског програма, сврха и циљеви студијског програма, компетенције студената, услови за упис студијског програма, као и информације о акредитацији и дозволи за рад налазе се на сајту Факултета (<https://upis.filfak.ni.ac.rs/doktorske-akademske-studije/programi/sociologija>; <https://www.filfak.ni.ac.rs/studije/doktorske/sociologija>).

Све информације се ажурирају и доступне су у Информатору о студијским програмима свих нивоа студија (<https://upis.filfak.ni.ac.rs/kljucna-rec/doktorske-akademske-studije>) и огласним таблама у згради Факултета.

Упис на Докторске академске студије социологије спроводи се на основу јавног конкурса који, на предлог Факултета, расписује Универзитет у Нишу. У конкурс који се објављује на сајтовима Универзитета у Нишу и Филозофског факултета у Нишу налазе се информације о броју студената за упис на студијски програм, условима уписа и конкурсним роковима. Информације о начину селекције студената и условима за упис на Докторске академске студије социологије објављују се на сајту Филозофског факултета (<https://upis.filfak.ni.ac.rs>), а начин селекције студената и услови уписа утврђени су [Законом о високом образовању](#), [Статутом Универзитета у Нишу](#), [Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Нишу](#), [Статутом Филозофског факултета у Нишу](#).

У прву годину Докторских академских студија социологије може се уписати лице које има:

1) завршене мастер академске студије из области друштвено-хуманистичких наука, са најмање 300 ЕСПБ бодова и општом просечном оценом најмање 8 на мастер и основним академским студијама, или 2) завршене мастер академске студије, са најмање 300 ЕСПБ бодова и објављене научне радове, на начин уређен општим актом Факултета, или 3) завршене студије по прописима који су уређивали високо образовање до ступања на снагу Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, број 76/2005), односно до 10. септембра 2005. године са просечном оценом најмање 8. Изузетно, у прву годину докторских студија може се уписати и лице које има завршене одговарајуће основне и мастер академске студије утврђене студијским програмом докторских академских студија и остварених 300 ЕСПБ бодова, али нема просечну оцену осам у току студија, ако има најмање 5 научних радова објављених или прихваћених за објављивање у научним публикацијама, са рецензијама. Научне

публикације морају да испуњавају услове из Правилника о стицању истраживачких и научних звања (Сл. гласник РС, 159/2020) и Правилника о категоризацији и рангирању научних часописа (Сл. гласник РС, 159/2020). Студент магистарских студија, уписан по прописима који су важили до ступања на снагу Закона о високом образовању, може у току студија прећи на студијски програм Докторских академских студија социологије.

Кандидати који желе уписати ДАС социологије морају познавати макар један светски језик на нивоу Б2 Заједничког европског референтног оквира за језике (CEFR) и поседовати сертификат институција овлашћених за проверу знања страног језика или додатак дипломи са основних и мастер студија.

За рангирање кандидата за упис на студијски програм задужена је Комисија за сачињавање ранг листе коју именује Наставно-научно веће Факултета на предлог Већа Департмана за социологију. Рангирање кандидата врши се према следећим критеријумима:

1. Успех на претходним нивоима студија (основних академских студија и мастер академских студија) – максимални број бодова: 50 (општа просечна оцена са претходних нивоа студија помножена са 5);
2. Број бодова остварених на пријемном испиту – максимално 20 бодова
3. Усклађеност програма основних и мастер академских студија са докторским академским студијама које се реализују на Филозофском факултету, вреднује се са 15 бодова. Усклађеност се односи на научне области којима припадају програми основних и мастер академских студија које је кандидат завршио и научне области из којих су докторске академске студије на које кандидат конкурише. Уколико су само основне академске студије усклађене са научном облашћу докторских академских студија, кандидат добија 10 бодова, а уколико су само мастер академске студије усклађене са научном облашћу докторских академских студија кандидат добија 5 бодова. Уколико је студијским програмом предвиђено полагање диференцијалног испита за кандидате који су завршили неодговарајуће студијске програме на претходним нивоима студија, кандидат који положи диференцијални испит добија 15 поена за усаглашеност студијских програма. Кандидатима који су завршили студије по прописима који су важили пре ступања на снагу Закона о високом образовању, додељује се 15 бодова уколико је овај критеријум испуњен;
4. Објављени или прихваћени за објављивање научни радови из научне области докторских академских студија за које кандидат конкурише вреднују се са максимално 15 бодова. Вредновање научних радова је у складу са Правилником о стицању истраживачких и научних звања (Сл. гласник РС бр. 159/20) и Правилником о категоризацији и рангирању научних часописа (Сл. гласник РС, 159/2020).

Пријемни испит на Докторским академским студијама социологије подразумева тест знања који носи максимално 20 поена. Писани део пријемног испита

траје 120 минута. Уколико кандидат на писаном делу пријемног испита оствари мање од пет поена, не стиче право уписа на докторске студије и неће бити рангиран. Комисија утврђује јединствену ранг-листу пријављених кандидата применом критеријума из члана 48. ([Правилник о упису студената на студијске програме Универзитета у Нишу](#)).

Централна комисија задужена је за спровођење процедуре уписа у прву годину докторских студија, а састав комисије утврђује Наставно-научно веће Филозофског факултета на предлог Већа докторских студија. Наставно-научно веће усваја састав Комисије за спровођење пријемног испита за упис и састав Комисије за израду ранг листе за упис, које предлаже Веће докторских студија, на основу предлога Већа Департмана. Кандидати се могу уписати у статусу студента који се финансира из буџета Републике Србије (статус буџетског студента) или студента који сам финансира студије (статус самофинансирајућег студента) у зависности од квоте предвиђене за упис кандидата.

Приликом селекције студената, у циљу обезбеђивања квалитета студената, спречава се сваки вид дискриминације и гарантују се једнакост и равноправност кандидата по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање). Заштита студената од дискриминације утврђена је и [Статутом Филозофског факултета](#).

Ради креирања оптималних услова студирања, Факултет редовно обавештава студенте о свим релевантним питањима везано за њихово студирање и обезбеђује просторну, техничку и кадровску опремљеност. На првим предавањима на ДАС социологије студенти бивају упознати од стране наставника и сарадника са правилима студирања и начину полагања испита и оцењивања, а оцењивање је дефинисано [Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту](#). Правилник је доступан на сајту Филозофског факултета у Нишу и у њему су дефинисани могући облици предиспитних обавеза, начин њиховог оцењивања, поступак у случају приговора студента на оцену или поништавање положеног испита и заштита права студената. Критеријуми оцењивања описани су у силабусима наставних предмета и сваки наставник је у обавези да се тих критеријума придржава. Студенти морају унапред бити обавештени о терминима реализације испита и провере знања током наставе. Студенти, такође, имају право да им бодовање и оцена буду образложени од стране наставника, а код писаних радова имају право на увид у радове у циљу јавности и објективности оцењивања.

Све информације о циљевима, исходу, садржају, методама рада и начину оцењивања за све наставне предмете налазе се и у књигама предмета које су доступне на сајту Факултета (https://drive.google.com/drive/folders/1DbhQyY32-JPcNkF_c8OdG3LqVYTZ7Fpd). Успешно савладавање програма из појединих предмета носи број ЕСПБ бодова који је еквивалентан просечном радном оптерећењу студената за тај предмет. Предмети на Докторским академским студијама на Филозофском факултету у Нишу могу се савладати на основу радног оптерећења чији је еквивалент 8, 10 и 12 ЕСПБ бодова, израде и објављивања рада у научном часопису чији је еквивалент

10 ЕСПБ бодова, израде и одбране нацрта докторске тезе на основу оптерећења чији је еквивалент 30 ЕСПБ бодова, истраживања за докторску тезу 1 на основу оптерећења чији је еквивалент 24 ЕСПБ бодова, истраживања за докторску тезу 2 на основу оптерећења чији је еквивалент 16 ЕСПБ бодова и израде и одбране докторске тезе на основу оптерећења чији је еквивалент 20 ЕСПБ бодова. Програм докторских студија је савладан након што студент прикупи 180 ЕСПБ бодова. Успешност студената у савладавању сваког појединог предмета изражава се поенима – од 51 (минималан број поена за прелазну оцену) до 100 (максималан број поена). Студенти се оцењују оценама од 5 (еквивалент броју поена од 0 до 50) – није положила/положио, до 10 (еквивалент броју поена од 91 до 100) – изузетан/изузетна. Сваки предмет из студијског програма у силабусима који су доступни и на сајту Филозофског факултета има јасан и објављен начин на који се стичу поени. Начин стицања поена током извођења наставе укључује број поена које студенти добијају по основу сваке врсте активности током наставе, односно извршавањем предиспитних обавеза и полагањем завршног испита. Студенти се оцењују континуирано у току наставе, кроз предиспитне обавезе и на завршном испиту. Оцена изражава укупан успех студената у различитим облицима провере знања, које у различитој сразмери учествују у укупној оцени. Минималан број поена које студент може стећи испуњавањем предиспитних обавеза током наставе је 30, а максималан 70. Минималан број поена које студент може да стекне полагањем завршног испита је 30, а максималан 70 поена.

Наставници и сарадници Департмана за социологију доступни су студентима за консултације у кабинету и онлајн. Наставници и сарадници Департмана за социологију понашају се професионално и у складу са начелима објективности, етичности, доследности и демократичности. Анкетирањем студената оцењивање наставника и сарадника се евалуира на крају сваког семестра, а услови студирања до сада су на ДАС Филозофског факултета у Нишу оцењивани позитивно ([Прилог 10.2.6](#)).

Департман за социологију редовно прати пролазност студената по предметима и годинама студија ([Табела 8.1](#) и [Табела 8.3](#)), стопу успешности студената ([Табела 8.2](#)), а у случају одређених неправилности и ниске/превисоке пролазности, предузимају се одређене мере ([Прилог 8.3](#)). Служба за наставу и студентска питања обезбеђује податке о томе, а добијени подаци су предмет анализе Радне групе за обезбеђење квалитета наставе у оквиру Центра за унапређење квалитета Филозофског факултета, а затим и Департмана за социологију. Уколико дође до приговора студената или Комисија за осигурање квалитета наставе утврди да је дошло до одступања у процедури оцењивања, декан, продекан за наставу или управник Департмана за социологију, у складу са Статутом Филозофског факултета и Правилником о оцењивању, могу применити одговарајуће мере за побољшање квалитета оцењивања (корекција програма предмета, литературе, услова за полагање испита или односа наставника према студенту), а на предлог Центра за унапређење и контролу квалитета. Закључци и предлози мера за унапређење утврђеног стања по потреби се усвајају на Наставно-научном већу Факултета.

Канцеларија за развој каријере и подршку студентима (<https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/kancelarija-za-razvoj-karijere-i-podrsku-studentima>),

пored делатности каријерног вођења, прати потребе студената и пружа подршку онима који се суочавају са различитим потешкоћама током студирања.

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
• Процедура пријема студената на ДАС социологије је јасно дефинисана и поштује се без изузетка. +++ • Обезбеђени су принципи једнакости и равноправности студената у сваком погледу, укључујући и студенте са посебним потребама. +++ • Све информације о ДАС социологије доступне су и редовно се ажурирају на сајту Филозофског факултета и огласној табли на Факултету. +++ • Процедуре и критеријуми оцењивања студената на ДАС социологије јавно су доступни у оквиру релевантних правилника и силабуса појединачних предмета. +++ • Центар за унапређење квалитета континуирано врши анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама које доставља Департману за социологију и предлаже корективне мере за превазилажење недостатака. +++ • Радне групе Центра за унапређење квалитета прате и анализирају пролазност студената на ДАС социологије по предметима и годинама студија, као и објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања. ++ • Канцеларија за развој каријере и подршку студентима током читаве године стоји на располагању студентима у погледу каријерног вођења, али и решавања било каквих проблема у вези са студирањем. ++	• Мали број пријављених кандидата за ДАС социологије. +++ • Недовољно прецизан систем награђивања студената који постигну изванредне резултате током студирања. ++

• Број студената на ДАС социологије је у складу са кадровским, просторним и техничким могућностима Факултета.+++	
Могућности	Опасности
• Подстицање такмичарског духа студената на ДАС социологије путем стипендирања и награђивања. ++ • Обезбеђивање адекватних учила за студенте с инвалидитетом. ++ • Подстицање мобилности студената ДАС социологије. ++ • Веће укључивање студената ДАС социологије у истраживачке пројекте Департмана за социологију и Центра за социолошка истраживања Филозофског факултета у Нишу. • Унапређивање сарадње с институцијама ради запошљавања најуспешнијих студената, чиме би се студенти мотивисали да постижу боље резултате. +++ • Унапређивање квалитета студената могуће је систематичним уређивањем политике вредновања ваннаставних активности студената. ++ • Анализирање пролазности и оцењивања студената на ДАС социологије како би се критеријум оцењивања задржао на одговарајућем нивоу. ++	• Мотивација студената на ДАС социологије за учешће у ваннаставним активностима директно је повезана са системом вредновања ваннаставних активности. +++ • Уколико би се смањило број буџетских места на нивоу Филозофског факултета, могло би се смањити и интересовање за ДАС социологије. +++

в) Предлог мера и активности за унапређивање квалитета стандарда 8:

1. Систематско планирање поступака мотивисања студената на ДАС социологије за чешће учествовање у различитим наставним и ваннаставним активностима.
2. Већи степен укључивања студената у активности Департмана за социологију које се тичу квалитета студирања, попут структуре студијског програма ДАС социологије, исхода учења, наставног садржаја, структуре оцено и оцењивања;

3. Укључивање студената ДАС социологије у научно-истраживачке пројекте Департмана за социологију и Центра за социолошка истраживања Филозофског факултета у Нишу;
4. Обезбеђивање услова за повећање степена пролазности студената ДАС социологије на предметима код којих је утврђена мања пролазност организовањем допунских консултација.
5. Обезбеђивање вишег нивоа сарадње са Националном службом за запошљавање као важног субјекта чији импути треба да буду полазна основа за развој наставног рада и иновирање уписне политике Факултета.
6. Унапређивање рада и активност формираног Савета послодаваца и Мреже наставника и сарадника ради обезбеђивања квалитета студија и студената и непосредног повезивања образовања са светом рада.
7. Прецизније дефинисање поступка награђивања студената ДАС који су током студија постигли изузетне резултате.

Показатељи и прилози за стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Филозофски факултет правовремено обезбеђује студентима Докторских академских студија социологије потребне уџбенике и другу литературу неопходну за квалитетно савладавање садржаја предвиђених плановима студијског програма.

а) Опис

У складу са актуалним трендовима у релевантним научним областима врши се стална набавка савремене научне и стручне литературе која омогућава стално осавремењавање наставе. Стандарди квалитета литературе, уџбеника, и библиотечких и информатичких ресурса на Факултету, као и мере и поступци за праћење и унапређивање њиховог квалитета дефинисани су [Статутом Факултета](#) (у члановима: 55, 79, 151, 190, 211) [Правилник о уџбеницима и монографијама](#) Филозофског факултета (Број: 166/1-10-01, од 11.07.2025.), и [Правилник о издавачкој делатности Универзитета у Нишу](#) (од 05.10.2022).

Настава на докторским академским студијама социологије подржана је релевантном и савременом литературом (уџбеници, научне монографије, енциклопедијска издања и научни часописи) која је студентима доступна како на српском, тако и на страним језицима. Спискови обавезне и препоручене литературе благовремено су дефинисани и објављени у оквиру књига предмета на интернет страници Факултета.

Поред тога, Библиотека омогућава студентима и студенткињама докторских студија социологије приступ расположивој литератури, библиотечкој грађи и серијским публикацијама путем каталога и листа доступних на интернет презентацији Библиотеке: <https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/biblioteka>. На наведеној страници доступан је и билтен књига, систематизован према годинама издања (за последњих десет година) и научним областима. Како је Библиотека Филозофског факултета укључена у COBISS систем, електронски каталог публикација може се претраживати и путем следећег линка: <https://plus.sr.cobiss.net/opac7/bib/search?db=ffnis>.

Библиотека Филозофског факултета у Нишу располаже библиотечким фондом који, по свом обиму и структури, у потпуности задовољава потребе наставног, научноистраживачког и стручног рада студената докторских академских студија социологије, као и наставника, сарадника и истраживача ангажованих на Департману за социологију.

Фонд литературе из области социологије континуирано се обогаћује набавком нових публикација, разменом са сродним библиотекама, куповином литературе у оквиру научноистраживачких пројеката, као и поклонима издавача, аутора и сарадника Департмана за социологију.

У оквиру библиотечког фонда налази се 1.250 уџбеника из области социолошких наука на српском језику, као и 90 публикација на страним језицима. Библиотека поседује и значајан број реномираних домаћих социолошких часописа, док је приступ великом

броју иностраних научних часописа, што је од виталне важности за овај ниво студија, из области друштвених наука омогућен електронским путем преко сервиса KoBSON ([Табела 9.1 Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи](#), [Прилог 9.2 Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на Факултету](#)). Страни научни часописи доступни су у електронској форми посредством сервиса KoBSON. Приступ овом сервису студентима је омогућен са рачунара на Факултету, док запослени и стипендисти Министарства науке могу користити сервис и ван Факултета, уз одговарајуће лиценце. Домаћи научни часописи у штампаном облику набављају се на основу предлога Департамента за социологију.

[Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета](#) предвиђене су мере и поступци за праћење и вредновање квалитета уџбеника и других наставних материјала, а периодична анкета студента садрже питања која се односе на обим, квалитет и савременост препоручене литературе. Поред решења о акредитацији студијских програма, којима је потврђено да је задовољен и овај аспект стандарда за акредитацију студијских програма, о квалитету у овој области сведочи и чињеница да Факултет има низ правилника и општих аката који чине институционални оквир за праћење, евалуацију и унапређење квалитета литературе и уџбеника. Организација и рад Библиотеке уређени су *Статутом Факултета* и [Правилником о систематизацији послова](#), док је *Правилником о стандардима и поступцима обезбеђења квалитета* утврђено да се квалитет библиотечких ресурса обезбеђује редовном контролом квалитета рада библиотеке, сталним богаћењем библиотечког фонда, развојем библиотечке делатности, и иновирањем библиотечког пословања кроз имплементацију нових технологија. Сваке године, Финансијским планом Факултета утврђују се потребна средства за развој библиотечког фонда и библиотечких ресурса.

Број запослених у Библиотеци, као и врста и ниво њихове стручне спреме, усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга. У Библиотеци Факултета запослено је укупно пет библиотекарки и једна књижничарка. Све библиотекарке имају високу стручну спрему из друштвено-хуманистичке области и филологије, и положен стручни испит за библиотекарке. Библиотекарке имају лиценце потребне за рад у систему COBISS, које су стекле похађањем одговарајућих курсева у Народној библиотеци Србије (за каталогизацију монографских и серијских публикација, за каталогизацију чланака и некњижне грађе, за израду нормативних записа и електронску позајмицу). Стручно усавршавање библиотекара у протеклом периоду било је важан аспект унапређења квалитета. Поред семинара, обука и Веб-семинара у оквиру пројекта и рада у COBISS–у, библиотекарке су похађале и друге радионице и семинаре у области коришћења информационих технологија и развијања библиотечких ресурса.

Библиотека Филозофског факултета отворена је за студенте од 8 до 19:30 часова. Један део фонда (референтне публикације, енциклопедије, речници, приручници, часописи, докторске и магистарске тезе и једини, односно последњи примерци монографских публикација) доступан је студентима за рад у читаоници, а остали део фонда студенти могу позајмљивати на 15 дана. За потребе научноистраживачког рада наставника и сарадника Факултета, библиотека обавља међубиблиотечку позајмицу из других

библиотека. Библиотека сарађује са матичном Универзитетском библиотеком „Светозар Марковић“ у Београду, са Народном библиотеком Србије, Универзитетском библиотеком „Никола Тесла“ у Нишу која је задужена за стручну помоћ и координацију рада свих факултетских библиотека Универзитета у Нишу, са Универзитетском библиотеком у Крагујевцу, Библиотеком Филозофског факултета у Новом Саду и другим библиотекама. Библиотека Факултета члан је Заједнице високошколских библиотека Србије.

Простор којим Библиотека располаже је у односу на претходни циклус самовредовања значајно проширен. Накадашњих 119m² који су припадали Библиотеци су представљали слабост која није омогућавала даљи развој фонда и квалитета услуга. Нови простор у који је Библиотека пресељена сада обухвата 193m², што је значајно проширење. Уз то, библиотека је опремљена намештајем и полицама које су функционалније, па је поред већег простора који има на располагању, повећана и функционална употребљивост тог простора. Тиме је добијено више места за седење, али и индивидуалније позиције за кориснике Библиотеке. Ипак, овим проширењем нису решене сви недостаци, остаје онај који је вазан за простор за смештање књига, па је један део библиотечког фонда и даље смештен у орманима који се налазе у неколико учионица.

Филозофски факултет у Нишу студентима свих нивоа студија обезбеђује адекватне информатичке ресурсе неопходне за успешно праћење наставних, научних и стручних активности. Рачунарски центар Факултета технички је савремено опремљен и организационо уређен тако да омогућава стабилан рад локалне рачунарске мреже, која је интегрисана у академску мрежу Србије, као и несметано функционисање целокупне електронске инфраструктуре Факултета.

Организација и рад Рачунарског центра регулисани су Статутом Факултета, Правилником о организацији и систематизацији радних места, као и Правилником о интернет сајту Факултета. Центар располаже савременом рачунарском и електронском опремом и задужен је за њено одржавање и функционалност. Детаљан преглед информатичких ресурса дат је у Табели 9.2 – Попис информатичких ресурса, док су додатне информације о раду Рачунарског центра доступне на интернет страници: <https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/racunarski-centar>.

Студентима су на располагању и услужни рачунари смештени у ходницима Факултета, у приземљу и на другом спрату, који омогућавају безбедно коришћење USB меморијских уређаја. Поред тога, свим студентима Филозофског факултета отворени су налози на G Suite платформи, као и приступ апликацији „е-Индекс“. Ова апликација омогућава увид у уписане семестре, евиденцију положених испита, праћење уплата школарине, приступ распореду наставе и испита, електронску пријаву испита, као и попуњавање евалуационих анкета и друге студентске активности.

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
• Наставни садржаји на докторским академским студијама социологије у довољној мери су подржани релевантним публикацијама и научном литературом +++ • Библиотечки фонд својим обимом и квалитетом одговара потребама и броју студената докторских академских студија социологије ++ • Успостављен је институционални механизам за континуирано праћење и унапређење квалитета уџбеника, литературе и осталих библиотечких ресурса из области социологије +++ • Факултет и Департман за социологију располажу капацитетима за даље унапређење и развој библиотечких ресурса +++ • Развој библиотечког фонда усклађен је са потребама студијских програма и реализацијом научноистраживачких пројеката +++ • Факултет располаже адекватним информатичким ресурсима који задовољавају стандарде у погледу квалитета и доступности +++	• Библиотечки фонд садржи мањи број публикација из области социологије на страним језицима ++ • Не постоји посебно организована „компјутерска лабораторија“ која би студентима омогућила самостално и флексибилно коришћење информатичких ресурса у складу са индивидуалним потребама +++ • Темпо обнове рачунарске опреме, пратеће инфраструктуре и набавке најсавременијих лиценцираних софтверских пакета није довољно динамичан +++
Могућности	Опасности
• Запослени на Департману за социологију показују висок степен мотивисаности за периодично преиспитивање квалитета литературе и уџбеника у силабусима, узимајући у обзир различите индикаторе реализације студијског програма, као и резултате студентских евалуација +++ • Постоје јасно дефинисани и мерљиви показатељи који омогућавају ефикасно праћење и вредновање квалитета свих аспеката	• С обзиром на то да ниво финансирања у значајној мери зависи од оснивача, а не искључиво од самог Факултета, постоји могућност да у наредном периоду финансијска средства не буду обезбеђена у довољном обиму, што би могло неповољно утицати на развој и унапређење библиотечких и информатичких ресурса ++

овог стандарда +++ • Омогућен је широк приступ електронским научним и информационим ресурсима посредством сервиса KoBSON ++ • Библиотека и Рачунарски центар располажу довољним бројем запослених одговарајуће квалификационе структуре +++ • Постоје значајни капацитети за даље унапређење и модернизацију информатичких ресурса ++	
--	--

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

- (1) Континуирано пратити и унапређивати квалитет библиотечких ресурса, уз посебно обезбеђивање савремености социолошке литературе и њене усклађености са потребама докторских академских студија социологије.
- (2) Периодично унапређивати и ажурирати Правилник о уџбеницима и Правилник о издавачкој делатности у циљу подизања квалитета уџбеника из области социологије и ефикаснијег поступка њиховог објављивања.
- (3) Обезбедити рационално и планско коришћење финансијских средстава намењених осавремењавању библиотечног фонда, посебно у погледу набавке најновије домаће и стране социолошке литературе.
- (4) Интензивирати коришћење средстава из донација и међународних пројеката за финансирање издавачке делатности, набавку научне литературе и модернизацију информатичке опреме.
- (5) Унапредити информатичке ресурсе Факултета кроз континуирано праћење савремених технолошких решења, редовну обнову рачунарске опреме и благовремену набавку лиценцираних програма за квантитативну и квалитативну анализу података (SPSS, QDAMiner, MaxQDA, NVivo, Atlas.ti, CoherisAnalyticsSPAD и др.).
- (6) Размотрити могућност формирања посебно организоване компјутерске лабораторије која би студентима докторских студија омогућила флексибилније и самостално коришћење информатичких ресурса у научноистраживачком раду.

Показатељи и прилози за стандард 9:

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Стандард 10: Квалитет управљања Департманом за социологију (ДАС) и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања Департманом за социологију ДАС прати се у континуитету, уз перманентну проверу рада служби задужених за квалитет ненаставне подршке. Квалитет се постиже и одржава успостављеним надлежностима и компетентношћу чланова Департмана ангажованих на ДАС-у као и стручног особља за ненаставну подршку.

а) Опис

Квалитет управљања Департманом за социологију на докторским академским студијама (ДАС) заснива се на савременој организационој структури, у оквиру које су јасно дефинисане надлежности и одговорности чланова Департмана. Таква организација омогућава ефикасно управљање и квалитетно пружање услуга од стране ненаставног особља. Докторске академске студије на Департману за социологију организују и реализују наставници који активно учествују у извођењу наставе и у научноистраживачком раду у области социологије.

Унутрашња организација Департмана уређена је [Статутом](#) и општим актима Факултета, у складу са [Законом о високом образовању](#) и [Статутом Универзитета у Нишу](#). Образовне и научноистраживачке активности Департман остварује кроз:

- (1) извођење наставе и реализацију студијског програма докторских академских студија социологије,
- (2) реализацију научноистраживачких пројеката који се дефинишу и спроводе пре свега у оквиру организационе јединице за научноистраживачку делатност (Центар за социолошка истраживања).

Стручни орган Департмана за социологију је [Веће Департмана за социологију](#), чији су положај и делокруг рада уређени одредбама Статута Филозофског факултета. Надлежности и одговорности овог тела дефинисане су [Статутом](#), [Правилником о организацији и систематизацији послова на Филозофском факултету](#), као и [Правилником о раду Филозофског факултета](#) и Уговорима о раду запослених. Ови акти, поред утврђивања надлежности, садрже и јасне смернице које се односе на начин рада и поступања Већа.

Департманом руководи управник који се бира из реда наставника, а именује и разрешава га декан Факултета на предлог *Већа департмана* ([Статум](#)). Мандат управника траје три године, током којих он обавља своје дужности и надлежности у складу са прописаним овлашћењима. Секретара департмана именује Веће департмана, а његов мандат траје годину дана.

Веће департмана за социологију чине сви наставници који су у радном односу на Факултету и распоређени на овом департману (<https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje>). Ово тело одлучује о питањима из своје надлежности већином гласова присутних чланова. Да би седница могла пуноправно да одлучује, неопходно је присуство више од половине укупног броја чланова.

Седницама Већа председава управник департмана, док секретар департмана води записник о њиховом раду. Усвојене одлуке, предлоге, мишљења и закључке потписује управник, након чега се они достављају надлежним органима и службама Факултета, пре свега Наставно-научном већу. У случају одсуства управника, његову улогу преузима наставник кога он одреди.

Послови Већа департмана који се односе на ДАС социологије (ДАС) обухватају:

- припрему предлога студијских програма докторских академских студија,
- утврђивање предлога распореда предавања и вежби за текућу школску годину,
- утврђивање предлога програма научноистраживачких активности,
- анализу и разматрање успеха студената Департмана,
- разматрање пријава тема докторских дисертација, као и давање мишљења о испуњености услова за њихову пријаву и о усклађености предложене теме са научном облашћу; давање мишљења о саставу Комисије за оцену научне заснованости теме дисертације; разматрање извештаја наведене Комисије; достављање мишљења Наставно-научном већу о усвајању предложене теме дисертације и предлагање ментора; разматрање испуњености услова за одбрану дисертације и предлагање Наставно-научном већу чланова комисије за оцену и одбрану дисертације; разматрање извештаја о урађеној докторској дисертацији и давање мишљења Наставно-научном већу о усвајању извештаја и одобравању њене одбране,
- именовање комисија за еквиваленцију сродних студијских програма, одлучивање о признавању испуњених обавеза и положених испита, као и о укупном броју остварених ЕСПБ бодова, као и обављање других послова у складу са Законом и Статутом.

Представници Департмана за социологију имају делегираног представника проф. др Данијела Гавриловић, проф. др Јасмина Петровић) у [Већу докторских студија](https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/vece-doktorskih-studija), стручном органу задуженом за реализацију студијских програма докторских академских студија Филозофског факултета у Нишу (<https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/vece-doktorskih-studija>). Питања којима се бави Веће докторских студија су: утврђивање предлога студијских програма докторских студија, утврђивање плана извођења наставе, праћење реализације студијских програма, израда плана извођења наставе, спровођење поступака за проверу и обезбеђење квалитета студијских програма докторских академских студија, разматрање Извештаја о евалуацији студијских програма докторских академских студија, проверавање компетентности наставника и ментора који учествују у реализацији студијских програма на докторским студијама, спровођење поступака за пријаву и одбрану докторских дисертација, доношење одлука о преласку студената са једног на други студијски програм докторских студија, утврђивање еквивалентности и признавање испуњених обавеза и положених испита, утврђивање стечених ЕСПБ

бодова, утврђивање еквиваленције и признавање дела студијског програма специјалистичких академских студија, одлучивање о преношењу ЕСПБ и о уписивању кандидата у одређену годину докторских студија, признавање испита магистра наука и утврђивање обавеза које кандидат треба да испуни током уписа, одлучивање о години уписа кандидата у зависности од броја ЕСПБ остварених еквиваленцијом и други послови утврђени Статутом Факултета и *Правилником о докторским студијама*.

Представници студената имају могућност да учествују у раду стручних органа и њихових тела, посебно у питањима која се односе на реформу студијских програма, ефикасност студирања, утврђивање броја ЕСПБ бодова, као и другим питањима од значаја за студенте. На овај начин обезбеђује се допринос студената унапређењу квалитета студијских програма и наставе. Укључивање студентских представника има за циљ подстицање активне партиципације студената у раду Факултета.

Студенти социологије своја права остварују и интересе штите преко представника у [*Студентском парламенту*](#). Начин избора представника Студентског парламента, његов састав и надлежности уређени су одредбама чланова 103, 104, 105 и 106 [*Статута*](#) Факултета.

На Факултету не постоји посебна организациона јединица за обављање стручних послова која би била намењена искључиво докторским студијама социологије. Уместо тога, сви департмани користе услуге заједничког Секретаријата Факултета, у оквиру кога делују следеће службе:

- Секретар
- Кабинет Декана
- Служба за наставу и студентска питања,
- Служба за мастер и докторске студије,
- Служба за опште и правне послове,
- Финансијска служба и
- Техничка служба.

Службама руководе шефови служби који су задужени за непосредну организацију рада запослених унутар службе, као и за обезбеђивање квалитетне и благовремене реализације поверених послова и задатака. У Секретаријату Факултета укупно је запослено 54 лица, од којих 10 има закључен уговор о раду на одређено време ([*Табела 10.1*](#)).

За непосредан рад са студентима докторских академских студија социологије, у оквиру [*Службе за мастер и докторске студије*](#), задужена је [*Симонида Пејчић*](#), дипломирани социолог, самостални стручно-технички сарадник за студије и студентска питања. Уопштено посматрано, ненаставно особље Факултета чине квалификовани и стручно

оспособљени запослени који пружају подршку реализацији студијских програма, научноистраживачког рада, као и других активности Факултета.

Организација и систематизација послова запослених у Секретаријату регулисана је [Правилником о систематизацији радних места на Факултету](#). У случају премештања запослених из једне службе у другу, или на друго радно место у оквиру исте службе, услови и процедуре за такве промене уређени су [Правилником о раду](#) и Уговорима о раду, у складу са важећим [Законом](#).

[Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета Филозофског факултета у Нишу](#) дефинисани су механизми за постизање и унапређивање квалитета управљања и ненаставне подршке. Ови механизми обухватају:

1. планско, систематично и организовано праћење ненаставне подршке;
2. супервизију и редовно извештавање о раду запослених у факултетским службама;
3. континуирану процену квалитета рада органа управљања и стручних служби;
4. примену подстицајних и корективних мера;
5. унапређивање радних способности и професионалних компетенција ненаставног особља.

Рад и деловање управљачког и ненаставног особља могу да оцењују студенти, наставници и запослени из редова ненаставног особља. За праћење, контролу и процену рада ненаставног особља непосредно су задужени секретар Факултета и шефови појединачних служби. Посебна пажња посвећује се праћењу односа управљачког и ненаставног особља према студентима, као и нивоу њихове мотивисаности, заинтересованости, одговорности и професионалности у обављању послова.

Са циљем унапређења квалификационе структуре запослених и повећања њиховог задовољства на раду, Факултет примењује и различите облике стимулативног награђивања. То, између осталог, обухвата увећање зараде на основу бољег радног учинка, као и обезбеђивање различитих могућности за континуирано стручно усавршавање.

Поступци за спровођење мера унапређења рада ненаставног особља, као и дисциплинске мере у случају повреде радних обавеза, регулисани су [Правилником о раду](#) и Уговорима о раду. Све наведене мере и механизми контроле успостављени су са циљем унапређења квалитета управљања, као и стварања услова за развој професионалног односа према студентима и другим корисницима услуга. Истовремено, њихова примена доприноси развијању културе квалитета, високог нивоа компетентности и професионалности у раду ненаставног особља.

Вредновање рада ненаставног особља врши се на основу података из периодичних извештаја о раду стручних служби, као и резултати студентских евалуација. О налазима ових евалуација извештавају се декан, продекани, секретар Факултета и Комисија за

унапређење квалитета. Резултати анкетирања студената приказани су у [Прилогу 10.26](#), док се примери упитника налазе на интернет страници Факултета.

У летњем семестру школске 2025/26. године обављено је последње обимно пропитивање студентске популације о квалитету рада управе и ненаставне подршке. Од укупно 604 студената који су одговарали на постављена питања у анкети, било је и 42 студента социологије са сва три нивоа студија (основне, мастер и докторске студије). Генерално посматрано резултате студентске евалуације, студенти социологије високо вреднују управљање Филозофским факултетом, као и подршку коју добијају од надлежних стручних служби.

У њиховим исказима преовлађује општи позитиван утисак о институционалном функционисању, уз исказану осетљивост за питања организационе ефикасности, доступности информација и комуникације. У целини је позитивно вреднован рад ненаставних служби и услове функционисања Факултета. Рад управе оцењен је просечном оценом 3,94, рад библиотеке оценом 4,31, рад службе за наставу и студентска питања оценом 4,27, рад рачунарског центра оценом 4,12, рад финансијске службе оценом 4,15, рад правне службе оценом 4,09 и услови рада и одржавања простора оценом 4,37. Укупни просек свих оцена је 4,18 и виши је од опште факултетског просека.

Оцењујући највишим оценама услове рада и одржавања простора (4,37), као и труд библиотекара (4,31) и службе за наставу и студентска питања (4,27), студенти социологије показали су да посебно вреднују инфраструктурне услове, доступност литературе и организацију свакодневне административне подршке. Високе оцене имају и финансијска служба (4,15), рачунарски центар (4,12) и правна служба (4,09). Најнижом оценом процењен је рад управе (3,94). Распон додељених оцена указује на релативно уједначену структуру резултата и одсуство већих осцилација у процени различитих сегмената система.

За разлику од других подузорака, у пратећим коментарима студената социологије приметна је нешто израженија склоност ка ширем вредновању институционалне функционалности и организационе структуре. Уочава се релативно јасна потреба за већом прегледношћу информација и ефикаснијом организацијом комуникације. Студенти повремено указују да поједине управне процедуре делују непотребно сложено или да информације нису увек довољно систематизоване, што може отежати сналажење у свакодневним административним обавезама. Посебно се издваја потреба за јаснијим и централизованијим моделом информисања.

Однос запослених према студентима позитивно је вреднован. Професионалност, коректност и спремност службеника да помогну студентима препознају се као значајан позитиван аспект институционалног функционисања. То указује да се евентуалне примедбе пре свега односе на организацију система, а не на квалитет непосредне комуникације са службама.

Студенти очекују једноставнији приступ административним процедурама и прегледније дигитално окружење, нарочито када је реч о информацијама које се односе на студентске обавезе, рокове и административне поступке.

У конкретне могућности за побољшање функционисања институције убрајају: даље унапређење организације информисања и комуникационе структуре, оптимизацију административних процедура (већа транспарентност и поједностављивање механизма коришћења), развој функционалнијег дигиталног окружења, јачање комуникације између служби и студената, као и очување добрих пракси високо оцењених служби. Студентима социологије посебно је значајно да информације које се односе на студентске обавезе, рокове и административне поступке буду јасно систематизоване и лако доступне, како би се смањила могућност нејасноћа и додатног административног оптерећења студената. Пожељно је, оцењују студенти, додатно унапредити дигиталне сервисе, централизовати најважније административне информације и обезбедити лакши приступ процедурама које се односе на свакодневне студентске обавезе. Корисно би било развити прегледнији модел дигиталног информисања и унапредити комуникационе канале кроз које студенти добијају административна обавештења.

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
• Надлежности управника и чланова департмана у погледу докторских академских студија социологије утврђене су одговарајућим актима установе (Статутом) +++ • Организациона структура департмана и Центра за социолошка истраживања дефинисана је Статутом Факултета +++ • Утврђен је јасан опис послова, као и прецизно дефинисане надлежности и одговорности Већа департмана у вези са докторским академским студијама социологије +++ • Департман за социологију делегирао је своје представнике у Већу докторских студија Филозофског факултета у Нишу +++ • Представници студената имају могућност да учествују у раду Већа департмана у питањима која се односе на докторске академске студије +++ • Ненаставно особље квалификовано је и стручно оспособљено за пружање подршке	• Годишњи број студената на докторским академским студијама социологије релативно је мали, будући да га одређује ресорно министарство (1 место за студенте који се финансирају из буџета и 2 места за самофинансирајуће студенте). Ова околност може у извесној мери утицати на смањење мотивације наставника за рад и напредовање на овом нивоу студија +++ • Студенти се у недовољној мери укључују у активности департмана, што може да се одрази на остваривање њихових права и заштиту сопствених интереса ++ • Периодична преоптерећеност ваннаставних служби (упис студената, крај школске године, пријава испита, овера семестра и сл.) ++

реализацији докторских академских студија социологије и научноистраживачких активности +++ • Успостављена је добра сарадња и комуникација између управника департмана и Службе за мастер и докторске студије +++ • Успешно управљање и ненаставна подршка почивају на редовном праћењу рада, студентским евалуацијама, као и применом подстицајних и корективних мера +++ • Ефикасност <i>Службе за мастер и докторске студије</i> почива на употреби савремених технологија у раду ++ • Континуирано се унапређују компетенције и радне способности ненаставног особља +++ • Периодично анкетирање којим се процењује студентско мишљење о раду управљачког и ненаставног особља +++ • Наставници и сарадници редовно, на месечном нивоу, подnose извештаје о свом раду надлежним органима ++	
Могућности	Опасности
• Континуирана и обавезна едукација ненаставног особља у области законских прописа који се односе на високо образовање, као и унапређивање непосредне и онлајн комуникације са студентима +++ • Подношење полугодишњег извештаја о раду од стране ненаставног руководиоца којим се вреднује рад запосленог на основу дефинисане радне обавезе по уговору о раду. Извештај треба да садржи просечну оцену о раду запосленог, као и предлог стимулативних мера у циљу повећања радне ефикасности. ++	• Ограничене финансијске могућности студената, што доводи до изостанка уписа самофинансирајућих студената ++ • Смањени материјални ресурси Факултета услед неповољних економских околности у земљи услед деловања унутрашњих и спољашњих чинилаца (кризе, ратни сукоби и сл). ++ • Угрожена аутономије факултета неочекиваним и непримереним политичким одлукама надлежних државних институција +++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10:

Квалитет ненаставне подршке на овом нивоу студија на Департману за социологију могао би се делимично унапредити укључивањем ненаставног особља из стручних служби у обављање послова техничких секретара департмана. На тај начин би се у значајној мери растеретили асистенти и асистенти-приправници од административних обавеза.

Истовремено, како би се избегли инертност, пасивност и недовољна ангажованост запослених у стручним службама, потребно је организовати њихово обавезно и континуирано стручно усавршавање. Такви облици едукације допринели би унапређивању њихових компетенција и побољшању комуникације са докторандима.

Поред тога, пожељно је реализовати поједине активности предвиђене документом [Акциони план за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета 2024/2025 до 2026/2027.](#) Овај документ предвиђа даље унапређење електронских сервиса, ради поједностављења административних процедура за студенте и запослене. Ово обухвата развој дигиталних образаца, онлајн комуникацију са службама и унапређење постојећих информационих система. Поред тога, акценат је стављен на покретање иницијативе за организовање обавезних едукација са циљем унапређења комуникације, међусобне сарадње и подршке између студената, стручних служби и наставног особља, као и размену добрих пракси са сродним службама других факултета у земљи и иностранству.

Постављање на видном месту на факултету „кутије за примедбе“ (алтернативно, израда „дигиталне кутије“) у којој запослени и студенти могу остављати примедбе и сугестије у вези са организацијом и управљањем радом Факултета, али и радом ненаставног и наставног особља.

Побољшати организацију и систематизацију послова са циљем унапређивања међусобне сарадња између организационих делова и прецизирати одговорност и овлашћења сваког руководиоца и извршиоца појединих активности.

За праћење и оцењивање рада запослених у ваннаставној активности увести подношење полугодишњих извештаја од стране непосредног руководиоца којим се вреднује рад запосленог.

Анализирати организационе моделе за органе управљања и ваннаставно особље страних еминентних високообразовних институција у циљу усклађеног осавременавања сопственог модела рада.

Јачање Алумни клуба.

Показатељи и прилози за стандард 10:

Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2б. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби (Упитник 1 и Упитник 2)

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

а) Опис

Узимајући у обзир захтеве студијског програма и укупног броја студената, Департман за социологију Филозофског факултета у Нишу располаже одговарајућим просторним капацитетима за извођење наставних активности у оквиру докторских академских студија социологије. За реализацију наставе и научно-истраживачких активности, Департману су на располагању учионице, рачунарске учионице, сале за предавања (амфитеатри), кабинети, библиотека и читаоница. Такође, за спровођење наставног процеса доступне су о информационо-комуникационе технологије Филозофског факултета у Нишу, које су нужне за квалитетну реализацију наставе и обављање научних истраживања. Члановима Департмана за социологију, за потребе реализације наставе на докторским академским студијама, расположиви су сви просторни капацитети које Филозофски факултет користи за извођење наставног процеса и научно-истраживачког рада (укључујући сопствени простор и простор који користи на основу закључених уговора), укупне површине 7.704 m² ([Табела 11.1: Укупна површина са површином објекта](#)). Департман за социологију може да користи и простор Електронског факултета Универзитета у Нишу за потребе реализације наставе и научног рада, са којим Филозофски факултет у Нишу има потписан уговор о закупу.

У односу на претходни циклус самовредновања, просторни капацитети су додатно унапређени стављањем у функцију просторија које је раније користио Природно-математички факултет, као и прилагођавањем и коришћењем појединих просторија у наставне сврхе, чиме су повећани капацитети за реализацију наставних и научно-истраживачких активности. У складу са укупним бројем студената и потребом координације наставе између различитих департмана, прилагођене су и одређене просторије које се раније нису користиле за реализацију наставе (учионица 3; учионица 4; учионица 101; учионица 102; и учионица 435).

За потребе реализације наставе на даљину, Департману за социологију је доступна и сала Факултета која поседује опрему за студије на даљину, док је наставном особљу Департмана за социологију доступан и велики број апликација које омогућавају успешну реализацију наставе на даљину (Google Meet, Zoom, Google classrooms апликација).

Департман за социологију располаже задовољавајућом техничком опремом, информационом инфраструктуром и мултимедијалним средствима у наставном процесу на докторским академским студијама. За реализацију наставе доступна је следећа опрема: рачунари, лаптопови, школске табле, беле табле и интерактивне табле, видео-пројектори и платна за пројекцију, телевизори, звучници, фотокопир апарати, штампачи и скенери, савремена опрема за видео-конференције, као и друга техничка и

мултимедијална средства ([Табела 11.2: Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду](#)).

У претходном периоду је Факултет променио намену једне просторије у телевизијски студио опремљен аудио-видео опремом (Blackmagic камере, студијски микрофони, монтажни рачунар, расвета, телепромтер, green screen и друга продукциона опрема). Наведена просторија може се по потреби користи за снимање и обраду наставних материјала, презентација и различитих образовних и научних садржаја.

У претходном периоду унапређени су библиотечки капацитети Филозофског факултета, пре свега кроз проширење простора намењеног смештају и чувању библиотечке грађе чиме су створени бољи услови за организацију и доступност библиотечког фонда. Поред штампаних публикација, библиотека Филозофског факултета обезбеђује и приступ релевантним научним и стручним електронским базама података које су доступне како наставницима, тако и студентима докторских академских студија у циљу подршке научно-истраживачком раду. Коришћењем ових ресурса омогућен је приступ савременој домаћој и међународној научној продукцији, чиме је олакшана израда семинарских радова, научно-истраживачки нацрти и докторски радови, као и реализација научноистраживачких пројеката и развој истраживачких компетенција ([Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе](#)).

Студентима и особљу Департмана за социологију омогућено је коришћење услуга Рачунарског центра, као и скриптарница при Факултету (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала). Бежични интернет (WiFi) је на располагању студентима и наставном особљу на простору целог факултета. Поред рачунарских учионица, студентима су на располагању и рачунари у холу факултета за несметано коришћење чиме се обезбеђује не само приступ информационим технологијама већ и адекватни услови за научно-образовни рад.

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
- Усклађеност просторних капацитета којима Депатман располаже са укупним бројем студената на докторским академским студијама Социологије +++ - Усклађеност савремене техничке и информационе опреме са потребама Департмана за реализацију наставе и научно истраживачког рада +++ - Техничко-технолошка опремљеност простора	- Центар за социолошка истраживања при Департману за социологију тренутно не располаже засебном просторијом. Оваква околност у извесној мери отежава несметано спровођење научно истраживачких активности +++ - Постојећи капацитет библиотеке није у потпуности прилагођен потребама студената, што студентима може отежати реализацију

намењених наставном раду и научно-истражовачком раду наставника и сарадника Департмана на адекватном је нивоу +++ • Факултет располаже инфраструктуром која омогућава несметано спровођење наставе на даљину, као што су опремљене сале и дигиталне платформе за онлајн наставу +++ • Доступност релевантних научних база и истраживачке инфраструктуре за израду докторских дисертација +++ • Покривеност простора Факултета бежичном интернет мрежом (WiFi) омогућава несметан приступ дигиталним ресурсима при реализацији наставе и научноистраживачког рада ++ • Доступност услуга Рачунарског центра и скриптарнице при Факултету ++	академских обавеза у току семестара, а посебно у време испитних рокова ++ • Ограничена доступност рачунарских учионица студентима за самостални истраживачки рад и пројекте ++ • Већи број наставника и сарадника дели заједничке кабинете што може отежати несметану активност менторстава и научну продукцију ++ • Делимични инфраструктурни проблеми попут оштећености крова Факултета, могу утицати на функционалност простора и квалитет услова за рад ++
Могућности	Опасности
• Коначним исељавањем Департмана за хемију Природно-математичког факултета могу се додатно унапредити просторни ресурси Факултета, чиме се ствара могућност за формирање Центра за социолошка истраживања +++ • Интензивније укључивање студената докторских студија у међународне научне пројекте и истраживачке активности +++ • Планира се даље унапређење капацитета за реализацију наставе на даљину, како за наше студенте – тако и за студенте на размени +++ • Повећање информатичке опреме путем учешћа чланова Департмана за социологију у међународним научним пројектима, као и кроз реализацију истраживања за потребе трећих лица ++ • Унапређење софтверске инфраструктуре путем набавки лиценцираних Microsoft пакета за рачунарску опрему +++	• Финансирање Факултета се претежно базира на средствима оснивача, што носи и одређени ризик у погледу флексибилности и динамике унапређења просторних и техничких капацитета, стога је од посебног значаја очување сопствених извора финансирања Факултета +++ • Недовољно финансијских средстава за редовно одржавање и иновацију информационо-комуникационе опреме која релативно брзо технолошки застарева ++ • Старост зграде Факултета захтева континуирано инвестирање и текуће одржавање што представља значајан финансијски издатак. Потенцијално погоршање стања инфраструктуре, поготово крова, може утицати на функционалност простора за реализацију наставног процеса и научно-истраживачког рада +++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

У наредном периоду посебна пажња биће усмерена на даље јачање просторних и техничких капацитета који подржавају реализацију наставног процеса и научноистраживачког рада на докторским академским студијама Социологија. Као један од приоритета јесте обезбеђивање посебног простора за рад Центра за социолошка истраживања који ће бити опремљен одговарајућом истраживачком и рачунарском опремом. Формирањем Центра створили би се повољнији услови за реализацију научноистраживачких активности наставника, сарадника и студената докторских студија, као и за интензивније укључивање младих истраживача у националне и међународне научне пројекте. На тај начин додатно би се унапредили услови за израду докторских дисертација, научних публикација и развој истраживачких компетенција студената.

У оквиру даљег унапређивања инфраструктурних услова за наставни и научно-истраживачки рад, планира се проширење и увећање просторних капацитета кабинета намењених наставном кадру на Департману. Тежиће се смањењу броја наставника и сарадника који деле исте кабинете, како би се обезбедили адекватни услови за припрему наставе, менторски рад и спровођење научно-истраживачких активности. Поред побољшања просторних услова, у плану је унапређење услова боравка у кабинетима постављањем клима уређаја, а примарно санација крова зграде Факултета у циљу спречавања даљег погоршања инфраструктуре и обезбеђивања стабилних услова за рад и радно окружење. Такође, планира се унапређење софтверске инфраструктуре кроз набавке одговарајућих лиценци Microsoft компаније за рачунарску опрему коју би користили наставници и студенти. Обезбеђивањем ажурираних софтверских решења за рачунарску опрему подигао би се ниво техничке опремљености, као и квалитет наставног и научно-истраживачког рада.

У наредном периоду тежиће се ефикаснијем коришћењу постојећих рачунарских ресурса, наставних просторија и капацитета библиотеке, са циљем да се обезбеде још повољнији услови за самосталан научно-истраживачки рад, израду докторских дисертација и развој истраживачких компетенција студената докторских академских студија Социологија.

Показатељи и прилози за стандард 11:

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Учешће студената у процесима обезбеђења и унапређења квалитета на Филозофском факултету представља саставни део укупног функционисања установе на свим нивоима студија, укључујући и Докторске академске студије социологије. Ово учешће остварује се кроз заступљеност у релевантним органима и телима Факултета, активности студентских организација, као и кроз различите облике евалуације наставе и студијских програма. На овај начин обезбеђује се континуирано укључивање перспективе и потреба студената у процесе одлучивања који утичу на квалитет наставе и услова студирања.

Истовремено, студенти доприносе процесу самовредновања кроз учешће у анкетирању, које представља важан инструмент за прикупљање повратних информација о различитим аспектима рада Департмана за социологију и Факултета уопште, укључујући наставни процес и административну подршку. Посебна пажња посвећена је евалуацији наставе, у оквиру које студенти износе своје ставове и процене о квалитету студијских програма и квалитету рада наставника и сарадника на предметима које похађају.

а) Опис

На Докторским академским студијама социологије студенти имају активну улогу у процесима праћења, очувања и унапређења квалитета студијског програма и наставног процеса. На нивоу Департмана за социологију, као и Филозофског факултета у целини, студенти се посматрају као релевантни учесници и партнери у обезбеђењу квалитета образовне делатности, посебно у оквиру докторских студија, где се подстиче њихово интензивније укључивање. Због свог академског положаја, претходног стручног и истраживачког искуства, као и добро утемељеног знања из области, очекује се да студенти докторских студија социологије пружају значајнији допринос у односу на студенте нижих нивоа студија. Њихово досадашње учешће у самовредновању и обезбеђењу квалитета било је критичко и конструктивно, примарно усмерено на унапређење наставних садржаја, развој научноистраживачких активности и укупног квалитета студијског програма. На тај начин, студенти не само да пружају повратне информације, већ активно учествују у обликовању и унапређењу образовног процеса.

Кроз различите облике учешћа, студентима докторских студија омогућено је да допринесу унапређењу квалитета високог образовања, пре свега путем изношења ставова, предлога и процена у вези са кључним сегментима рада установе. Ови облици укључују учешће у поступцима евалуације, као и у активностима које се односе на праћење и контролу квалитета наставног процеса и студијских програма. Положај студената као партнера у овим процесима дефинисан је општим и посебним нормативним актима установе. [Статут Филозофског факултета Универзитета у Нишу](#) (чланови 81 и 195), као и [Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета Филозофског факултета Универзитета у Нишу](#) (члан 14), предвиђају и уређују различите механизме њиховог укључивања у самовредновање и проверу квалитета. Најзначајнији облици учешћа студената у наведеним процесима остварују се кроз:

- Учешће студената, путем њихових представника, у раду органа, комисија и тела задужених за обезбеђивање квалитета;
- Укључивање студената у активности самовредновања на нивоу Департмана и Факултета;
- Допринос студената унапређењу квалитета наставе и студијских програма кроз различите облике ангажовања у академским и институционалним процесима.

Генерално, учешће студената свих нивоа студија, укључујући и оне на докторским студијама, системски је интегрисано у стратешка документа Филозофског факултета која се односе на обезбеђење и унапређење квалитета. Посебно, [Стратегијом обезбеђења квалитета](#) и [Акционим планом за спровођење Стратегије обезбеђивања квалитета](#) предвиђена је суштинска улога студената као партнера у овим процесима, путем деловања Студентског парламента и активног учешћа у раду Комисије за унапређење квалитета. На овај начин, студентима је омогућено да директно доприносе праћењу, процени и унапређењу квалитета наставе и студијских програма.

а) Када је реч о првом аспекту укључености студената у процесе праћења и унапређења квалитета, он подразумева учешће представника студената у рад стручних органа Факултета и њиховим телима која су задужена за обезбеђење квалитета рада. То укључује чланство студената у Наставно-научном већу Филозофског факултета ([Прилог 13.1](#)), Савету Факултета ([Прилог 13.2](#)), Центру за унапређивање квалитета и у оквиру њега у Комисији за унапређење квалитета ([Прилог 13.1](#)), као и у Дисциплинској комисији и Комитету за професионалну етику (по два студента који нису стални). У стручним органима Факултета и њиховим телима студенти чине 20% чланова. При расправљању и одлучивању о питањима од значаја за студенте, а посебно оним која се односе на осигурање квалитета наставе, правила студија, план рада, календар рада, уписну политику Факултета, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова, измена и допуна Статута, предлагање кандидата за орган пословођења и предлагање финансијског плана Факултета, представници студената улазе у састав укупног броја чланова стручних тела.

Посебан значај има деловање Студентског парламента као институционализованог облика организовања студената, који функционише аутономно, ради јавно и окупља представнике студената свих нивоа студија. Студентски парламент Факултета бира и разрешава дужности студента продекана и представнике студената у органима управљања Факултета, који се активно ангажују у различитим активностима усмереним на праћење и контролу квалитета. У оквиру својих надлежности, утврђених Статутом Факултета (члановима 103, 104, 105 и 106) и релевантним законским прописима ([Законом о високом образовању](#) и [Законом о студентском организовању](#)), парламент разматра многобројна питања везана за квалитет наставе, као и друге аспекте који доприносе унапређењу студијског програма докторских студија социологије и услова студирања.

б) Други аспект ангажовања студената докторских студија социологије у унапређењу квалитета огледа се у њиховом учешћу у самовредновању рада Департмана за социологију и Филозофског факултета у целини. Кључни инструмент у овом процесу

представља анкетно испитивање, које се реализује у складу са одредбама [Правилника о студентском вредновању квалитета студија Универзитета у Нишу](#). Анкетирање се спроводи периодично са циљем евалуације квалитета наставе и других сегмената образовног процеса. Последња анкета реализована је у јесењем семестру школске 2022/2023. године, при чему су прикупљени подаци о:

- исходима учења и квалитету наставног процеса;
- квалитету уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса;
- квалитету управљања Факултетом и ненаставне подршке;
- квалитету простора и опреме;
- улози студената у самовредновању и провери квалитета.

Док су поједини параметри евалуације универзални за студенте свих нивоа студија ([Упитник за вредновање квалитета наставног процеса за предмет за студенте свих нивоа студирања](#)), неки аспекти су специфични за студенте докторских академских студија. На пример, они процењују адекватност стеченог знања у оквиру области студија, развој способности за самосталан истраживачки рад и подстицаје у том правцу, као и капацитет програма да омогући повезивање знања из различитих области. Поред тога, студенти евалуирају могућности стицања вештина критичког преиспитивања и вредновања постојећих научних достигнућа, као и могућности ангажовања на реализацији пројеката у оквиру програма. Након вредновања појединачних елемената квалитета наставног процеса, студентима је омогућено да у посебним одељцима изнесу сопствена запажања и коментаре у наративној форми. ([Упитник за вредновање квалитета студијског програма на високошколској установи за студенте докторских академских студија](#)).

Важно је нагласити да су последњи циклуси анкетирања спроведени електронским путем, чиме је додатно унапређен квалитет поступка. Овај приступ обезбеђује анонимност испитаника, смањује вероватноћу давања социјално пожељних одговора и омогућава једноставан приступ анкети са различитих уређаја. Резултати анкета јавно су доступни и објављују се у оквиру извештаја о самовредновању студијског програма за одређене школске године ([Извештај о самовредновању студијског програма – Докторске академске студије социологије 2019 / 2020.](#)). Иако Департман за социологију не уписује велики број студената на докторске академске студије, њихов висок одзив на попуњавање анкете јасан је показатељ њихове заинтересованости за партнерску сарадњу у процесу унапређења квалитета рада високошколске установе.

в) Трећи аспект ангажовања студената докторских студија социологије односи се на њихово активно учешће у унапређењу квалитета рада установе кроз различите институционалне и ванинституционалне облике деловања. Поред учешћа у органима и телима Факултета (видети одељак а), студенти су укључени и у рад [Центра за унапређење квалитета](#), у оквиру кога учествују у раду Комисије за унапређење квалитета, као и у одговарајућим радним групама које се баве анализом успешности и ефикасности студирања и унапређењем наставног процеса.

У оквиру ових активности, студенти учествују у анализи резултата анкетних истраживања, процени квалитета студијских програма и услова рада, као и у формулисању предлога мера за унапређење наставе и организације студија. Предлози се артикулишу кроз рад Студентског парламента и достављају надлежним органима Факултета, чиме се обезбеђује њихова институционална примена. Кроз учешће у наведеним телима, студентима је омогућено да укажу на уочене недостатке у извођењу наставе, али и да дају предлоге за унапређење студијских програма, наставних планова и других кључних аспеката студирања. На тај начин, њихова улога превазилази оквире формалног учешћа и обухвата активан допринос обликовању и развоју студијског програма.

Поред формалних механизма, значајан допринос унапређењу квалитета остварује се и кроз непосредну академску комуникацију студената са наставницима и сарадницима, као и кроз њихово укључивање у наставне и научноистраживачке активности, дисеминацију резултата и слично. Додатну подршку студентском ангажовању пружа [Канцеларија за развој каријере и подршку студентима](#), која има важну улогу у информисању студената о могућностима укључивања у поступке самовредновања и контроле квалитета рада установе, као и у пружању подршке у формулисању, координацији и спровођењу студентских иницијатива у овој области.

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
• Учешће студената у обезбеђењу квалитета је системски уређено и интегрисано у нормативна и стратешка документа Факултета. +++ • Студенти су активно укључени у рад кључних органа и тела (Наставно-научно веће, Савет, Комисија за унапређење квалитета, Центар за унапређење квалитета), са значајним уделом у одлучивању. +++ • Развијен је институционални оквир за студентско организовање кроз Студентски парламент, који омогућава артикулацију студентских интереса и иницијатива. +++ • Постоји развијен и редован систем анкетног вредновања квалитета наставе и услова студирања, укључујући и специфичне инструменте за докторске студије. +++ • Електронско анкетирање повећава поузданост података (анонимност,	• Релативно мали број студената на докторским студијама може ограничити репрезентативност добијених података. ++ • Иако постоји могућност присуства представника студената на седницама већа департмана, њихова формална неукљученост у чланство овог тела ограничава остваривање права учешћа у расправљању и одлучивању о оним питањима у којима, у складу са законом, студенти имају право гласа (питања обезбеђења квалитета наставе, реформе студијских програма, ефикасности студирања и сл.). +++ • Неуједначеност у нивоу активног учешћа студената у процесима обезбеђења квалитета. Код студената докторских студија, ова појава је делимично условљена њиховим професионалним ангажманом ван Факултета, што може ограничити обим и

доступност, смањење пристрасности). ++ • Обезбеђена је транспарентност резултата самовредновања (јавна доступност извештаја). ++ • Студенти докторских студија дају квалитетан, критички и конструктиван допринос захваљујући свом наставном и истраживачком искуству. +++ • Постоји директна повезаност студентских предлога и институционалног одлучивања (преко Парламента и радних тела). +++	динамику њиховог учешћа. ++ • Могућа недовољна видљивост конкретних ефеката студентских иницијатива (недовољно заокружен процес повратног информисања). + • Делимично преклапање надлежности различитих тела може утицати на ефикасност процеса. +
Могућности	Опасности
• Усклађивање нормативних аката о раду већа департмана Факултета са Законом о студентском организовању и Законом о високом образовању, чиме би се обезбедило формално укључивање студената у рад већа департмана у случајевима када се расправља и одлучује о питањима која се односе на квалитет наставе и наставних програма. +++ • Поред већ успостављеног онлајн анкетирања, већа заступљеност студената докторских студија у процесима самовредновања и обезбеђивања квалитета може се додатно унапредити применом флексибилних облика укључивања, као што су електронска комуникација и могућност учешћа у раду појединих тела на даљину. ++ • Даље унапређење дигиталних алата за прикупљање и анализу података о квалитету. + • Јачање улоге студената докторских студија у научноистраживачким пројектима и процесима креирања студијских програма. +++ • Развој додатних механизма квалитативне евалуације (фокус групе, интервјуи, радионице). ++ • Унапређење рада Канцеларије за развој каријере као подршке студентским иницијативама. + • Повезивање са примерима добре праксе других високошколских установа у области	• Потенцијално смањење мотивације студената за учешће у процесима обезбеђења квалитета. ++ • Могућност да учешће студената у појединим сегментима обезбеђења квалитета остане на формалном нивоу, без довољно видљивог утицаја на доношење одлука. Ово се делимично односи и на студенте докторских студија, посебно у ситуацијама када изостаје јасна повратна информација о исходу њихових иницијатива. ++ • Преоптерећеност студената докторских студија истраживачким и професионалним обавезама. ++ • Потенцијалне измене законског и институционалног оквира у области високог образовања могу утицати на обим и модалитете учешћа студената у процесима обезбеђења квалитета, посебно у погледу њихове заступљености у органима управљања и процедура самовредновања, што може захтевати прилагођавање постојећих механизма. ++ • Недовољна имплементација предложених мера може умањити поверење студената у систем квалитета. +

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13:

Иако се може закључити да је већина захтева Стандарда 13 испуњена, идентификоване слабости и потенцијалне претње, истакнуте кроз SWOT анализу, указују на области у којима је потребно планирати додатне мере и активности за унапређење квалитета. Кључни правци интервенције обухватају следеће:

- *Флексибилни облици укључивања у процесе самовредновања:* У случајевима када је то могуће, омогућити студентима рад у телима Факултета на даљину и електронским каналима, како би се повећала доступност и динамичност учешћа.
- *Унапређење евалуације квалитета:* Поред постојећег онлајн анкетања, могуће је развити и квалитативне методе прикупљања података, као што су фокус групе и интервјуи. Тиме би се омогућило дубље разумевање искустава студената, идентификација потенцијалних проблема и боља евиденцију ефеката студентских иницијатива.
- *Повишење видљивости и информисаности:* Чешће ажурирање сајта, портала Студентског парламента и већа видљивост на друштвеним мрежама како би студенти били у току са активностима, иницијативама и резултатима рада у области обезбеђења квалитета. Претпоставка је да ће већа видљивост и транспарентност мотивационо деловати на студенте и подстаћи их да се лично ангажују и дају конструктивне предлоге за унапређење наставе и студијских програма.
- *Активнија улога у научноистраживачким и програмским активностима:* Овакво ангажовање омогућиће студентима докторских студија да своје искуство, стручност и аналитичке способности директно примене на унапређење квалитета наставе и студијских програма, истовремено подстицајући њихову личну перцепцију и професионалну иницијативу.
- *Континуирано праћење учешћа и ефеката иницијатива:* Системски приказати студентске предлоге и резултате анкетања како би се видело њихово стварно деловање на одлуке и унапређење квалитета.
- *Усклађивање нормативног оквира:* Депарتمان за социологију подржаће студентску иницијативу за измену Правилника о раду већа департамента Факултета, како би представници студената, укључујући и студенте докторских студија, и формално учествовали у разматрању и одлучивању о питањима која се односе на квалитет наставе и студијских програма, у складу са важећим нормативним оквиром.
- *Повезивање са примерима добре праксе:* Успостављање контаката и размена искустава са другим високошколским установама у области студентског учешћа, што би могло додатно подстаћи иновације и унапредити квалитет процеса самоевалуације и унапређивања квалитета

Показатељи и прилози за стандард 13:

Прилог 13.1. Списак студената чланова Наставно-научног већа Филозофског факултета у Нишу

Прилог 13.2. Списак студената чланова Савета Филозофског факултета у Нишу

Прилог 13.3. Списак студената чланова Комисије Центра за унапређење квалитета Филозофског факултета у Нишу

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Департман за социологију Филозофског факултета Универзитета у Нишу систематски и континуирано прикупља релевантне информације о обезбеђивању квалитета Докторских академских студија социологије. Такође, врши континуирано праћење и периодичну проверу у циљу унапређивања квалитета различитих облика активне наставе, самосталног студијско-истраживачког рада (израда, презентација и публикација научних радова, припрема, израда и одбрана докторске дисертације, учешће у научноистраживачким пројектима и самостална научна истраживања), курикулума, оцењивања, наставног особља, доступне литературе и наставних средстава.

а) Опис

Центар за унапређење квалитета Филозофског факултета у Нишу као стручно и саветодавно тело обавља послове вредновања, обезбеђивања и унапређивања квалитета. Унутар овог тела постоји Комисија за унапређивање квалитета коју чине и представници наставника и студената са Департмана за социологију. Комисија припрема извештај на основу кога се одлучује о мерама за унапређивање квалитета докторских академских студија, наставног и научноистраживачког рада и оцењивања студената у оквиру предиспитних обавеза и на испиту. Поред Центра за унапређивање квалитета, важно стручно тело у процесу вредновања, унапређивања и обезбеђивања квалитета је Веће докторских студија. Њега бира Наставно-научно веће Факултета, а чине га наставници који учествују у реализацији студијских програма докторских академских студија на Факултету. Један или два представника Департмана за социологију који учествују у реализацији наставе на Докторским академским студијама социологије део су Већа докторских студија.

Наставници и сарадници Департмана за социологију који учествују у реализацији наставе на Докторским академским студијама социологије редовно прате и оцењују квалитет наставног процеса у оквиру сваког предмета. На основу добијених резултата континуирано се развијају и унапређују наставни програми у циљу њиховог усклађивања са савременим научним достигнућима и потребама организације рада. Чланови Департмана за социологију систематски прате и анализирају успешност и ефикасност студирања на Докторским академским студијама социологије и периодично процењују квалитет студијског програма на основу више различитих показатеља: просечна оцена током студија, просечна оцена положених испита на појединачним предметима, дужина студирања, пролазност на испитима, број публикованих научних радова, укљученост у научноистраживачке активности и пројекте, број уписаних и број студената који су докторирали. На основу спроведених анализа дефинишу се и реализују мере усмерене на обезбеђивање и даље унапређивање квалитета у свим релевантним областима, при чему се утврђују носиоци одговорности за спровођење предвиђених активности, као и оквирни рокови за њихову реализацију.

Департман за социологију се у поступку вредновања квалитета у свим областима које су обухваћене самовредновањем ослања на постојећу инфраструктуру Филозофског

факултета у Нишу која омогућава континуирано и систематично прикупљање и анализу релевантних података. На крају сваког семестра спроводе се различите активности усмерене на обезбеђивање и унапређивање квалитета наставе на Докторским академским студијама социологије, укључујући анкетирање студената, наставника и сарадника о квалитету наставе и анонимним анкетирањем студената о квалитету рада наставног процеса, као и анонимно изјашњавање студената о квалитету рада наставника и сарадника. Поред тога, студенти завршних година студија учествују у анкетама чији је циљ процена квалитета студијског програма на Докторским академским студијама социологије. Ради добијања повратних информација о компетенцијама дипломираних студената, анкетирају се послодавци, представници Националне службе за запошљавање, алумни студенти, као и друге релевантне организације и институције, како би се студијски програм континуирано развијао и усклађивао са потребама тржишта рада.

Крајем 2025. и почетком 2026. године Департман за социологију реализовао је истраживање о релевантности исхода учења и усклађености студијског програма са потребама праксе кроз сагледавање искустава послодаваца који запошљавају дипломиране студенте овог програма. Истраживање је спроведено са циљем да се утврди да ли су послодавци који запошљавају социологе и примају их на стручну праксу задовољни њиховим компетенцијама. Добијени налази ће послужити као основ за усклађивање образовног програма на Департману за социологију са захтевима тржишта рада и потребама послодаваца. Резултати истраживања су показали да су послодавци који запошљавају социологе и примају студенте социологије на стручну праксу генерално задовољни њиховим компетенцијама, о чему сведочи одговор свих испитаника да би у будућности у својој институцији/организацији/компанији запослили кандидата са дипломом социолога. На основу искуства у раду са социолозима, међу компетенцијама, послодавци истичу ширину у разумевању друштвеног система, а од вештина посебно комуникационе вештине. Са друге стране, већина послодаваца сматра да се широко знање слабо примењује у конкретним радним ситуацијама и да социолозима у образовању недостају практична знања и вештине (спровођење истраживања, израда пројеката, педагошке вештине, итд.) и да би на том плану требало порадити. Генерално, како се социолози запошљавају на врло различитим радним местима, спектар препорука који смо добили од послодаваца је широк, па је сваки послодавац давао оне сугестије за допуне у образовању социолога које су у складу са потребама његове установе.

На основу добијених налаза истраживања, формулисане су следеће препоруке које би могле допринети јачању интеграције социолошке струке у тржиште рада:

1. Увођење нових обавезних или изборних предмета на ОАС и МАС социологије који би се тицали јавних политика и функционисања правних аспеката друштвеног система;
2. Увођење додатних наставних садржаја у постојеће предмете како би се студенти боље упознали са релевантним законским оквирима у области којом се предмет бави;

3. Проширивање наставних садржаја који студентима омогућавају боље разумевање функционисања цивилног друштва, система социјалне заштите, индустријског сектора и улоге социолога у овим областима.
4. Укључивање студената социологије у истраживања које спроводе Департман за социологију и Центар за социолошка истраживања;
5. Увођење курсева о изradi истраживачких пројеката.

Департман за социологију такође обезбеђује стално праћење примедби и сугестија студената докторских студија, наставника и сарадника и у складу са уоченим недостацима предлаже Већу докторских студија одговарајуће мере за њихово отклањање и даље унапређивање квалитета.

13. децембра 2025. године, у просторијама Филозофског факултета у Нишу одржана је фокус-група са алумнистима Департмана за социологију. Разговор је вођен на четири планиране групе тема:

- Искуства са тражењем посла након студија (колико дуго су били без посла, како су дошли до првог посла и да ли је тај посао био у струци, значај неформалних канала и пракси за долажење до посла);
- Искуства на пословима које су радили (где су, када и колико дуго радили, у чему се састојао њихов посао, да ли су били задовољни, како процењују задовољство послодавца њиховим радом, која знања и вештине са студија су им биле најкорисније, која знања и вештине су им биле неопходне а нису их стекли на факултету);
- Препоруке колегама које студирају (како се за време студија додатно припремати за посао, како на најбољи начин представити своју експертизу, шта је од пресудног значаја за запошљавање);
- Препоруке за побољшавање студија (која знања и вештине им недостају а сматрају да могу да се добију на студијама, да ли би препоручили неки нови или другачији начин наставе, да ли имају конкретне предлоге за ажурирање садржаја појединих предмета).

Добијени су значајни резултати који ће послужити за унапређивање квалитета студијског програма, а конкретни предлози учесника фокус-групе у циљу боље опремљености свршених студената социологије за тржите рада су:

- Обезбеђивања могућности за (неплаћено) радно искуство студентима, пошто код послодаваца у одређеним областима постоји обавезан захтев за тим (у неким случајевима се тражи радно искуство од најмање годину дана). Предлог: ангажовање студената у оквиру активности Центра за социолошка истраживања и издавање формалних потврда о томе.

- Радионице за писање CV и симулација интервјуа за посао, где би се заинтересованим студентима указало на најбоље начине припреме за ту врсту разговора, превазилажење страха од јавног наступа, као и на најоптималније начине самопредстављања потенцијалним послодавцима.
- Упознавање студената са законским оквиром и прописима везаним за одређене области у којима се запошљавају социолози, како због познавања нормативног оквира, тако и због, барем базичних, увида у правнички начин формулације делокруга посла, радних обавеза, права запослених, итд.
- Организовање гостовања алумниста који су у радном односу који би студентима пренели искуства рада у областима у којима су професионално ангажовани
- Упознавање студената са софтверским пакетима чије се познавање у великом броју случајева подразумева – *MS Office* (или слични канцеларијски алати), *Google Suit*, а за оне који би били запошљени у истраживачким или саветодавним агенцијама: *SQL* и *R*.
- Упознавање студената, посебно оних који планирају да раде у просвети, са начелима и праксама инклузивног образовања. Према наводима учесника фокус-групе, постоји несразмера између институционално прокламованих циљева инклузије и реалних капацитета запослених у образовању за њихову практичну имплементацију, посебно у погледу рада са децом са посебним образовним потребама и другим маргинализованим групама ученика.
- Радионице/семинари за писање пројеката с обзиром да се од запослених у различитим областима све чешће тражи да обезбеде финансирање кроз пројектну форму.
- Укључивање предмета на студијама (или модификација постојећих курсева) који би укључивали стицање организационих/менаџерских вештина.
- Укључивање предмета који би свршеним студентима социологије обезбеђивали проходност за едукацију из области психотерапије (тренутно социолози морају да полажу диференцијалне испите).
- Радионице/семинари о употреби вештачке интелигенције као алата за повећање продуктивности.

У циљу прикупљања релевантних информација неопходних за обезбеђивање квалитета у свим областима обухваћеним поступком самовредновања, чланови Департмана за социологију активно сарађују са страним високошколским установама и периодично спроводе анализе и упоредна разматрања студијских програма докторских студија за социологију са одговарајућим програмима на страним универзитетима, ради праћења савремених токова и даљег унапређивања квалитета студијског програма. Дугогодишња пракса Департмана за социологију јесте да са страним високошколским установама реализује различите наставне, а посебно научноистраживачке активности у оквиру [Центра за социолошка истраживања Филозофског факултета Универзитета у Нишу](#),

при чему размеђује искуства и информације о добрим праксама у погледу структурисања студијског програма, едукацији студената и друштвеним истраживањима.

Током реализације студијског програма, процеса самовредновања и обезбеђивања квалитета на Докторским академским студијама социологије, наставно особље Департмана за социологију руководи се [Правилником о докторским академским студијама](#).

Поред тога, систематски се прати и проверава спровођење утврђене [Стратегије обезбеђивања квалитета Филозофског факултета Универзитета у Нишу](#) на докторским академским студијама, у складу са [Акционим планом за спровођење 63 Стратегије обезбеђења квалитета 2017/2018 до 2020/2021](#) на Филозофском факултету Универзитета у Нишу. У циљу достизања жељених стандарда квалитета, примењује се систем подстицајних и корективних мера за обезбеђивање адекватног нивоа квалитета докторских студија. На почетку сваке школске године, чланови Департмана за социологију врше преиспитивање постојећих стандарда и унапређују поступке обезбеђивања квалитета наставног, научноистраживачког и стручног рада, ослањајући се на прикупљене квалитативне и квантитативне показатеље о реализацији студијског програма докторских студија. Поред тога, по завршетку сваке календарске године наставници и сарадници Департмана за социологију ангажовани на докторским студијама анализирају и вреднују прикупљене податке који се односе на квалитет рада, професионални развој, и друге области обухваћене поступком самовредновања. На основу спроведених анализа, сви чланови Департмана укључени у реализацију наставе на докторским студијама достављају извештаје о свом наставном и научноистраживачком ангажовању Већу докторских студија, Управи Факултета и другим надлежним стручним телима Факултета. Истовремено, припрема се и усваја план рада за наредну школску годину, који, поред планираних активности, обухвата и предлоге мера усмерених на даље унапређивање квалитета студијског програма.

Студенти докторских студија активно су укључени у поступак праћења и вредновања квалитета студијског програма и реализације наставе путем анонимних семестралних евалуација.

Анкетирање студената на докторским студијама усмерено је на процену квалитета наставног процеса по предметима, при чему студенти исказују ставове о квалитету наставе, квалитету наставног материјала, објективности оцењивања и квалитету наставног особља (наставника и сарадника). Студентска евалуација се спроводи електронским путем приликом пријаве испита, а резултати анкетања објављује се на интернет страници Факултета. На основу добијених података Веће докторских студија, Центар за унапређивање квалитета, односно Комисија за контролу и унапређивање квалитета Филозофског факултета припремају извештаје о резултатима вредновања и самовредновања докторских студија. Резултати самовредновања Департмана за социологију су јавно доступни, а са њима се наставници и сарадници упознају посредством надлежних стручних тела, док се студенти о њима информишу преко студентских организација. Извештај о вредновању квалитета студијског програма и

наставног процеса на Департману за социологију разматра и усваја Наставно-научно веће Филозофског факултета и прослеђује Сенату Универзитета у Нишу.

б) SWOT анализа:

+++ високо значајно, ++ средње значајно, + мало значајно, 0 без значајности

Предности	Слабости
- Департман за социологију заједно са Већем докторских студија и Центром за унапређивање квалитета Филозофског факултета у Нишу обезбеђује континуитет у обезбеђивању и унапређивању квалитета Докторских академских студија социологије. +++ - Постојање инфраструктуре за систематско праћење и обезбеђивање квалитета Докторских академских студија кроз рад Већа докторских студија, Центра за унапређење квалитета, Комисије за унапређивање квалитета и радних група. +++ - Департман је усмерен ка усаглашавању Докторских академских студија социологије са утврђеним стандардима Националног савета за високо образовање за обезбеђивање и унапређивање квалитета високошколских установа. +++ - Департман је усмерен ка усаглашавању Докторских академских студија социологије са стратегијом унапређивања квалитета студија истог академског нивоа других престижних високошколских установа у земљи и иностранству. ++ - Департман обезбеђује јавну доступност резултата анкетања студената Докторских академских студија социологије. +++ - Континуирана реализација активности везаних за унутрашњу проверу квалитета Докторских академских студија коју реализује Департман током читаве године. +++ - Успостављен <i>online</i> систем анкетања студената Докторских академских студија социологије. +++	- Недовољно повратних информација о компетенцијама свршених студената Докторских академских студија социологије. ++ - Недовољна мотивисаност једног броја студената на Докторским академским студијама социологије за завршетак студија.

Могућности	Опасности
• Израда систематичнијег акционог плана за наредни период на Докторским академским студијама социологије. ++ • Целисходнији приступ и унапређивање координације чланова Департмана у изради плана рада на Докторским академским студијама социологије. ++ • Наставити са унапређивањем система за анкетирање применом аутоматизације прикупљања података. ++ • Повећати обим академске размене докторанада и наставног особља Департмана за социологију са другим високошколским установама. ++ • Унапређивање непосредне комуникације студената докторских студија, професора и управе факултета у погледу унапређивања квалитета наставе и наставних садржаја, посебно у случају када је потребно прилагодити наставни процес специфичним потребама студената (особе с инвалидитетом или тежим болестима, студенти у радном односу, одржавање трудноће и слично). +++ • Унапређивање могућности за даљи професионални развој и упошљавање најбољих свршених студената Докторских академских студија социологије кроз активно укључивање у различите пројекте и научноистраживачке активности, кроз повезивање са трећим лицима (факултетима, научноистраживачким центрима, институтима, компанијама и друго). +++	• Оптерећеност чланова Департмана многобројним наставним, научно-истраживачким и ваннаставним пословима може да угрози благовремену реализацију планираних активности у области обезбеђивања квалитета које захтевају континуитет и ефикасност у раду. ++ • Недовољна мотивисаност поједних субјеката (послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, свршених студената и др.) да учествују у анкетирању и другим активностима Департмана. ++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

На основу описаног могло би се констатовати да је већина захтева Стандарда 14 испуњена. Мере и активности које би могле унапредити систематско праћење и периодичну контролу квалитета Докторских академских студија социологије на Филозофском факултету у Нишу односе се на:

1. Оснаживање механизма за појачавање мотивације студената Докторских академских студија социологије за ефикасније студирање и благовремени завршетак студија.
2. Успостављања чвршће сарадње са Националном службом за запошљавање, научним институтима и другим високошколским установама, као и послодавцима и представницима невладиних и других организација који се перципирају као важни субјекти у којима би се могле проверавати компетенције запослених социолога који су завршили докторске студије социологије на Филозофском факултету у Нишу.
3. Јачања сарадње са свршеним студентима докторских студија социологије, стручњацима и истраживачима запосленим у академским и привредним институцијама у земљи и иностранству ради континуираног праћења, периодичне провере и унапређивања квалитета.

Показатељи и прилози за стандард 14:

Прилог 14.1. Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе;

Стандард 15. Квалитет докторских студија

Квалитет докторских студија се обезбеђује кроз унапређење научноистраживачког рада, односно уметничкоистраживачког рада, осавремењавање садржаја студијских програма докторских студија и редовно праћење и проверу њихових циљева, постизање научних, односно уметничких способности студената докторских студија и овладавање специфичним академским и практичним вештинама потребним за будући развој њихове каријере.

а) Опис:

Пратећи савремене трендове у развоју друштвено-хуманистичких наука, промене у друштву и потребе тржишта рада, као и полазећи од доступних кадровских, просторних, библиотечких, техничких и других ресурса, Филозофски факултет Универзитета у Нишу је усмерио своје напоре како би остварио висок квалитет образовне делатности не само на основним и мастер академским студијама социологије, већ и на докторским академским студијама социологије.

Докторске академске студије социологије (ДАС социологије) први пут су акредитоване 2008. године (уверење број: 612-00-662/2008-04 од 18.12.2008.) за упис 5 студената сваке године. Друга акредитација ДАС социологије је уследила 2015. године (уверење број: 612-00-00676/2013-04 од 23.10.2015.), за упис 5 студената сваке године. Садашњи студијски програм је акредитован 2022. године (уверење број: 612-00-00364/9/2021-03 од 01.02.2022.), као и претходна два пута, за 5 студената сваке године. Сва уверења о акредитацијама се могу пронаћи на [сајту Факултета](#). Образовно-научно поље је Друштвено-хуманистичке науке, а научна област је Социолошке науке.

Програм ДАС социологије усклађен је са релевантним одредбама [Закона о високом образовању](#), [Статута Универзитета у Нишу](#) и [Статута Филозофског факултета](#). Овај студијски програм је у погледу организације, структуре и основних елемената утемељен на уредбама [Правилника о докторским академским студијама](#).

Када је реч о настави на ДАС социологије, наставници који учествују испуњавају услове прописане стандардима – минимум 12 бодова у десетогодишњем периоду за радове одређених категорија. Студијски програм ДАС социологије реализују 13 наставника (1 професор емеритус, 7 редовних професора, 2 ванредна професора и 3 доцента) са Департмана за социологију, а за један изборни предмет наставник са другог департмана Филозофског факултета у Нишу. Сви ангажовани наставници активно учествују на унапређењу научно-истраживачког рада, јачању делатности високог образовања, унапређивању квалитета наставе, усавршавању научног подмлатка и оспособљавању студената за научно-истраживачки рад. Да би се остварили у улози ментора, наставници треба да постигну минимум 24 бода у последњих 10 година за радове одређених категорија. Овај критеријум испуњава 9 наставника са Департмана за социологију.

Поред ангажовања на академском развоју студената, Департман за социологију је посвећен и научном усавршавању својих наставника. Упркос изазовима које доноси

„смена генерација“ изазвана одласком одређеног броја наставника у пензију, међу наставницима и сарадницима влада висока мотивација за научноистраживачки рад и међусобну сарадњу. Оваква радна атмосфера има позитивне ефекте како у наставном, тако и у научном раду. Сви наставници и сарадници на Департману за социологију у текућој 2026. години су ангажовани на интерном пројекту Департмана „Социологија, наука, настава и тржиште рада у сусрет 55. годишњици рада Филозофског факултета Универзитета у Нишу“, број пројекта: 373/1-12-01, чији је руководиоца др Јелена Божиловић Љупковић. Један број истраживача је ангажован и на пројектима Огранка САНУ у Нишу, а одређен број учествује на међународним пројектима и пројектима које финансира Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије. Резултате својих истраживања наставници редовно презентују на научним скуповима националног и међународног карактера. Између осталог, и на самом Филозофском факултету се организује значајан број научних скупова. Научноистраживачка делатност се обавља и кроз израду и одбрану докторских дисертација. На пример, у претходној школској години (2024/2025) одбрањене су две докторске дисертације на ДАС социологије. Наставници и студенти ДАС социологије своје радове публикују и у угледним научним часописима, између осталих и у часописима Филозофског факултета.

Организација ДАС социологије, упис студената, услови студирања, начин студирања, спровођење испита и друга питања од значаја за реализацију овог нивоа студија уређена су у складу са [Правилником о докторским академским студијама](#). Студијским програмом ДАС социологије који се реализује на Филозофском факултету јасно су утврђени: циљеви студијског програма, исходи процеса учења, научни назив, језик на коме се изводи студијски програм, услови уписа, листа обавезних и изборних предмета, са оквирним садржајем, описом циља и очекиваних исхода, препорученом литературом за сваки предмет, начин извођења студија и потребно време за извођење појединих облика студија, предуслови за упис појединих предмета или поједине групе предмета, облици активне наставе са предвиђеним бројем часова недељно, и бодовна вредност сваког предмета исказана бројем ЕСПБ, начин провере знања и оцењивање резултата, услови и начин израде, као и бодовна вредност докторске дисертације, исказана у ЕСПБ итд. Информације о акредитованим студијама социологија трећег степена доступне су на следећој страници: [Докторске академске студије социологије | Филозофски факултет у Нишу](#).

Као и за остале програме докторских академских студија на Филозофском факултету у Нишу, чланом 52 [Правилника о докторским академским студијама](#) предвиђено је да се програм континуирано прати ради обезбеђивања и контроле квалитета кроз: 1. евалуацију од стране студената докторских академских студија; 2. самоевалуацију наставника који реализују програм и 3. спољну евалуацију коју обављају рецензенти именовати од Националног акредитационог тела. Важну улогу у обезбеђивању и контроли квалитета има Веће докторских студија. Њега чине наставници наставници који учествују у реализацији докторских академских студија на Факултету, и то по један или два представника Већа департмана који учествују у реализацији студијских програма. У складу са тим и Департман за социологију има представнике у овом Већу

(тренутно су то проф. др Данијела Гавриловић и проф. др Јасмина Петровић). Чланом 16 [Правилника о докторским академским студијама](#) предвиђено је да Веће докторских студија у Нишу обавља следеће послове: утврђује предлог студијских програма ДАС на предлог Већа департмана и прослеђује га Наставно-научном већу; стара се о припреми и реализацији студијских програма ДАС, као и о спровођењу поступака за проверу и обезбеђење квалитета студијског програма докторских студија и анализира извештаје о евалуацији студијских програма ДАС; врши проверу компетентности наставника и ментора који учествују у реализацији студијског програма ДАС; стара се и о спровођењу поступака за пријаву и одбрану докторских дисертација; на предлог Већа департмана доноси одлуку о преласку студената са једног на други студијски програм ДАС, о еквиваленцији, о признавању испуњених обавеза и положених испита као и о стеченом укупном броју ЕСПБ бодова кандидата; на предлог Већа департмана утврђује еквиваленцију, односно, признавање дела студијског програма магистарских или специјалистичких академских студија, и доноси одлуку о преношењу ЕСПБ бодова, на основу чега студенту може одобрити упис у прву или другу годину докторских студија, у зависности од укупног броја ЕСПБ бодова кандидата; на предлог Већа департмана доноси одлуку о признавању испита магистру наука, утврђује обавезе које кандидат треба да испуни након уписа, и доноси одлуку о упису кандидата у одговарајућу годину ДАС, у зависности од броја ЕСПБ бодова остварених на основу еквиваленције; обавља и друге послове утврђене [Статутом Факултета](#) и [Правилником о докторским академским студијама](#).

У контексту процењивања квалитета ДАС социологије, као и за остале студијске програме, од великог значаја је рад Центра за унапређење квалитета квалитета Филозофског факултета у Нишу. Чланови Центра су наставници, сарадници, ненаставно особље и студенти, именовани од стране Наставно-научног већа Филозофског факултета, на предлог Већа департмана, секретаријата и студентског парламента. Између осталог, задатак Центра је да спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставног процеса, научноистраживачког и стручног рада, као и достављање информација о резултатима самовредновања и других података од значаја за оцену квалитета. Током пролећног семестра академске 2025/2026. године Центар је спровео анкетирање дипломираних студената, а међу учесницима су била и три испитаника која су завршила ДАС социологије. Они су истакли квалитет менторског рада, подршку у објављивању научних радова и помоћ у пријави докторске дисертације, што указује на посебне снаге Департмана на овом нивоу студија.

Наставници који реализују наставу на ДАС социологије су упознати са свим кључним аспектима студирања (условима које студент ДАС треба да испуни, процедурама пријаве тезе, условима које теза треба да испуни, поступком припреме и условима за одбрану тезе итд.). Одбрањене докторске дисертације се депонују у [јединствени Репозиторијум](#) на Универзитету у Нишу који је доступан јавности. Дигитални репозиторијум докторских дисертација Универзитета у Нишу налази се у отвореном приступу у још два репозиторијума електронских теза, националном (НаРДуС) и европском (DART-Europe E-theses Portal), што се може видети на [сајту Универзитета](#). Такође, Факултет пружа и

јавну доступност реферата о прихватању дисертација и објављених научно-истраживачких радова које је кандидат постигао.

б) SWOT анализа

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
• Квалитет ДАС социологије темеље се на поштовању захтева дефинисаних стандардима +++ • Мере за обезбеђење квалитета, као и процедуре и поступци праћења и оцене квалитета студијских програма докторских академских студија јасно су дефинисане и редовно се спроводе захваљујући Већу докторских студија и Комисији за унапређење квалитета +++ • Наставници који учествују у реализацији наставе на ДАС социологије поседују висок ниво научне и стручне компетентности +++ • Број наставника одговара потребама студијског програма и усклађен је са бројем предмета и бројем часова на тим предметима +++ • Скоро сви наставници који изводе наставу на ДАС социологије испуњавају услове неопходне за менторисање докторанада ++ • Програм ДАС социологије компатибилан је са програмима других високошколских установа +++ • Студијски програм ДАС социологије усклађен је са друштвеним потребама, као и потребама тржишта рада, институције али и самих појединаца, потенцијалних докторанада +++ • Докторске дисертације се депонују у јединствен репозиторијум који је трајно доступан јавности +++	• Докторанди своје докторске студије не завршавају у предвиђеном року +++ • Високе школарине ДАС и индиректни трошкови ++
Могућности	Опасности

• Могућа је интензивнија сарадња са другим високошколским установама из земље и иностранства које реализују сличне или сродне студије у циљу размене искуства и побољшање квалитета студија ++ • Потенцијално учешће докторанада ДАС социологије у међународним пројектима ++	• Квалитет ДАС може опасти због негативних појава попут плагијаризма ++ • Како је мали број студената на ДАС, може се јавити неискреност у оцењивању квалитета студијског програма због довођења у сумњу анонимности анкете +
--	--

в) Предлог мења и активности за унапређење квалитета стандарда 15:

Наставници и сарадници Департмана за социологију у сарадњи са Центром за унапређење квалитета треба да још активније раде на јачању свести и знања студената о систему обезбеђења квалитета, његовом функционисању и његовим кључним носиоцима. Поред тога, Департман за социологију (као и Филозофски факултет у целини) би требало да буде усмерен ка остваривању сарадње партнерским институцијама и са другим високошколским установама (из Србије али и иностранства) које спроводе компатибилне програме ДАС како би се докторандима створиле веће шансе за студијске боравке, стицање знања и имплементирање стеченог искуства у сопствени рад. Студенте ДАС социологије би требало што више подстицати да интензивно покушавају да се укључе и у међународне пројекте, што би допринело квалитету њиховог научноистраживачког рада. Како се на ОАС и МАС социологије успоставља интензивна сарадња за установама у локалној заједници због обављања пракси (педагошких и стручних), то је прилика за боље упознавање потреба послодаваца које може бити искоришћено и за унапређење програма ДАС социологије. Ова сарадња са установама послодаваца може довести и до прилика за ангажовање студената ДАС социологије.

Показатељи и прилози за стандард 15:

Табела 15.1. Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија

Табела 15.2. Списак организационих јединица, које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи (Савет докторских студија, докторска школа...)

Табела 15.3. Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе

Прилог 15.1. Правилник докторских студија

Прилог 15.2. Извод из Статута који регулише докторске студије

Прилог 15.4. Правилник о избору ментора

Прилог 15.5. Поступак израде и одбране докторске дисертације и докторског уметничког пројекта

II ТАБЕЛЕ И ПРИЛОЗИ

1. Списак табела и прилога уз Извештај о самовредновању

Показатељи и прилози за стандард 4:

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Показатељи и прилози за стандард 5:

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Показатељи и прилози за стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Показатељи и прилози за стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Показатељи и прилози за стандард 9:

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Показатељи и прилози за стандард 10:

Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби (Упитник 1 и Упитник 2)

Показатељи и прилози за стандард 11:

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Показатељи и прилози за стандард 13:

Прилог 13.1. Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Показатељи и прилози за стандард 14:

Прилог 14.1. Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе;

Показатељи и прилози за стандард 15:

Табела 15.1. Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија

Табела 15.2. Списак организационих јединица, које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи (Савет докторских студија, докторска школа...)

Табела 15.3. Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе

Прилог 15.1. Правилник докторских студија

Прилог 15.2. Извод из Статута који регулише докторске студије

Прилог 15.4. Правилник о избору ментора

Прилог 15.5. Поступак израде и одбране докторске дисертације и докторског уметничког пројекта